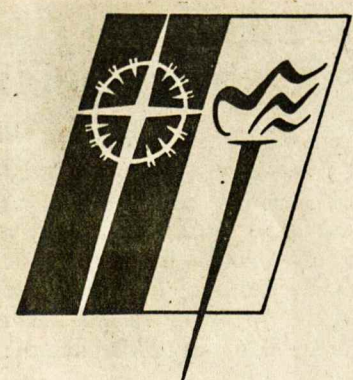

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (2643) 2000 SPALIS-OCTOBER 31

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Prie gyvenimo laiptų

Kiekvienam tenka lipti laiptais aukštyn ir žemyn. Ne kitokie, tik nematomi, yra ir gyvenimo laiptai, atskleidžiantys aiškia tikrovę – jaunesnieji aukštyn, senesnieji žemyn.

VĖLINIŲ proga susimąstome, apsidairome, gyvenimo prasmę simbolizuojančius ženklus apžvelgiame. Prieš akis iškyla kažkokios didingos sąrangos vaizdas. Ir ne dėl to, kad dabar gyvename, dirbame, kuriame, rūpinamės ir dėkojame. Matome, kad tai ne viskas, jaučiame ir įsitikiname, kad mūsų gyvenimas – tai tik kažko pradžia ir lankomi per Vėlines antkapiai – ne pabaiga. O vis tiek liūdna ir gaudu atsivieškinti, palikti mylimuosius, rudens spalvų grožį, ryškia, bet šalta saulę ir kasnakt praveržiančius žvaigždynus. Prisirišimas prie to, ką turime, ką jaučiame, yra toks stiprus, kad nuo visko atsiplėšti dvasiškai nepakrikusiam žmogui nėra lengva. Kai kuriems tarsi pagalbos ranką tiesia bėgantis laikas, ne vienas drąsiai taria „užteks“, kitus stačiai vilioja nežinomybė – juk tikrai bus įdomu sužinoti, kas po mirties? Klydo poetas, sakydamas, kad mirtis – tai didžioji nesąmonė. Jei taip, tai ir gimimas nesąmonė. Tai kas tada belieka sąmoningo, dėsningo, gražaus ir prasmingo? Negi visa neigti reikštų tiesos ieškojimą? Neigimais tiesos nesurasime. O ji ir nėra kažkur toli paslėpta, ir tik ypatingiems pasiryželiams surandama bei prieinama. Iš tikrųjų ji čia pat, kasdien nuo ryto iki vakaro regima, jei tik to norim, jei tyčia nekreiviojam tiesių dalykų. Esminiams būties apmąstymams nereikia didelių mokslų ar žymių filosofų. Ir užtat laimingi tie, kurie įstengia pasirinkti trumpiausią kelią, į kurį visi anksčiau ar vėliau sugrįžta.

Kaip auksą branginame laiką, nes yra mūsų. Skaičiuojame metus, kurie krinta ir krinta kaip rudens lapai neaprepiamos visatos sode. Nei sustabdysi, nei paprašysi, kad sustotų, apsiraminėtų. Dėl to gal ne viena apima nusivylimas, kad esame tokie bejėgiai, tokie menkučiai prieš visą, kas virš mūsų. Užtat gal geriau nesi-rūpinti, kas tenai, kas kur kitur. Gal geriau susitelkti ties savo gyvenimėliu, tapti vabalėliu, krutaničium, egzistuojančiu ir nesuvokiančiu, kad jis gyvena. O vis dėlto mieliau atsistojame prie kabo, padedam gėlių, uždegam žvakutę ir tariam „tegu amžinoji šviesa jiems šviečia“. Atliekame gražias apeigas, išgyvename tarsi kokį nutrūkusių ryši su mirusiais, baidomės minties tik savimi tesirūpinti. Mieliau neriamės į mąstymus, klausomės tos amžinos tylos žodžių, kalbame prasme nesuprantamų, bet suvokiamų visais įgimtais pojūčiais, nes nesame tik vabalėliai. Vėlinių iškilimams pasibaigus, skirstomės kas sau į kasdieninius pasaulėlius – bendresnius, uždarus, intymius. Rodos, tada taip ir dingsta tos akimirkos, kurios kiekviena susimąstytai, gerai apgalvoti, kodėl ką darome ir kaip ar save paklausti, kokioms spalvoms mūsų darbuočių vainikai spindės? Kokios iškilimės ir apeigos nėra sau tikslas ar esmės pakaitalas. Joks antkapinis paminklas, kas ir brangiausias, nėra kaina už amžinybę. Nereikia sudėtingų svarstymų, kad tai suprastum. Užtenka vis prisiminti, vis dažniau pagalvoti, kad neužsimerktum prieš didžiąją tikrovę, kartais tenorėdamas matyti tik tą mažąją, trumpalaikę. Vėlinės padeda mąstyti, praregėti, atsiverti. Juk aukščiau pakilus atstiveria ir platesni horizontai, savašis kietas susitraukia į išnykstantį tašką lipant gyvenimo laiptais – ir aukštyn, ir žemyn. Gimstantį kūdikį ir mirštantį senelį iš tikrųjų skiria tik labai mažas laiko tarpas – amžinoji galimybė juo vienaip ar kitaip pasinaudoti. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimai bus lapkričio 27

Min. pirmininkas J. Chretien sekmadienį, spalio 22 nuvyko pas Karalienės atstovę A. Clarkson su pasiūlymu, kad 36-tasis Kanados parlamentas būtų paleistas ir nauji federaciniai rinkimai įvyktų lapkričio 27, pirmadienį, žymiai anksčiau, negu pagal įstatymus privalo būti. Atrodo, min. pirmininkas pasitiki nuomonių apklausos duomenimis, kurie šiuo metu rodo, kad daugiau kaip pusė apklaustųjų labiausiai remia vadovaujančius liberalus, tolakai antroje vietoje palikdami sąjungininkus, o konservatoriams ir naujesiems demokratams pranašaujami tik trupiniai; Kvebeko partija yra savotiška federacinės politikos išimtis, nes vien tik Kvebeke išstato savo kandidatų rinkimams. Pirmosios trys rinkimų vajuos salvs liberalų link jau buvo iššautos sekmadienį. Konservatorių vadas J. Clark kaltino liberalus pinigų švaistymu, nes rinkimai brangiai kainuoja; naujųjų demokratų vadovė A. McDonough, kuri turės sunkiai kovoti, kad pasiektų 12 vietų minimumą partijos statusui išlaikyti, buvo švelnesnė – ji sakė, kad liberalai ir sąjungiečiai beveik niekuo nesiskiria savo programose ir kritikavo liberalus sveikatos tarnybos blogini-

mu; Kvebeko partijos G. Duceppe stengsis neleisti kitoms partijoms, ypač liberalams, vėl įsigalėti jo provincijoje. Vien tik sąjungiečių vadas S. Day sekmadienį praleido su šeima ir rinkimų vaju pradėjo pirmadienį Ontario, kritikuoja liberalų finansinę betvarę ir išdėtydamas savo partijos programos pagrindinius punktus.

Ankstyvų rinkimų nedaug kanadiečių norėjo. Nenorėjo jų net ir daugelis parlamento liberalų, nes bijojo, kad rinkėjai gali nusigriežti nuo liberalų ir balsuoti už kurią kitą partiją, kaip tai atsitiko kadaise ankstyvius rinkimus paskelbusiam Ontario premjerui D. Paterson. Taip pat paleidus šį parlamentą, apie 20 įstatymų projektų lėtai slinkę parlamento procedūrų keliu buvo „užgesinti“ ir turės naujam parlamente pradėti savo kelią iš naujo. Keli iš jų buvo gana svarbūs ir laukiami. Tai pasiūlyti finansinių operacijų nuostatų pakeitimai, kurie būtų teikę bankams ir kredito bankeliams naujų iniciatyvų bei jų klientams naujų teisių; pakeitimai imigracijos ir pilietybės įstatymuose; keli pasiūlymai gamtos saugos srityje; nauji jaunų nusi-kaltėlių teismo nuostatai ir eilė (Nukelta į 6-tą psl.)

Klotimo teatrų festivalyje Seinų krašte atidarymo iškilimėse nešama Lietuvos vėliava

Savaitė Lietuvoje

Bus priimta PPO nare

Ženevoje spalio 2 d. sėkmingai baigėsi derybos dėl Lietuvos narystės Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO). Kaip praneša BNS/LGTIC, visos valstybės sutiko su Lietuvos parengtais dokumentais dėl jos įsipareigojimų prekybos politikos ir muitų srityse. Derybų pabaiga oficialiai bus patvirtinta gruodžio 7 d. PPO Generalinės tarybos posėdyje.

Lietuva turės iki 2001 m. gegužės mėn. 1 d. patvirtinti du derybų dokumentus bei pagrindines 28 PPO sutartis, ir po to bus paskelbta PPO nare. Jai nereikės sudaryti dvišalių ekonominių sutarčių su šios organizacijos atstovėmis. Ši narystė yra laikoma viena svarbiausių sąlygų Lietuvai siekiant narystės Europos sąjungoje. Estija ir Latvija tapo narėmis praėjusiais metais.

Prezidentas Norvegijoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus spalio 16-19 d.d. lankėsi Norvegijoje oficialiu vizitu, rašo BNS/LGTIC. Kelionės tikslas – sustiprinti dvišalių ekonominius ir prekybinius bei kultūrinius ryšius ir politinius santykius. Su juo vyko verslininkų delegacija, kuri dalyvavo Lietuvių ir norvegų verslininkų seminare. Įvyko susitikimai su premjeru Jens Stoltenberg, Norvegijos karaliumi Haraldu V-uoju ir kitais pareigūnais.

Per pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvos eksportas į Norvegiją išaugo 20%, o importas beveik 1.5%. Norvegija užima devintą vietą pagal investicijas Lietuvoje. Ji remia Lietuvos karines pajėgas, buvo pirmoji iš Vakarų valstybių, dovanojusi Lietuvai ginkluotę, taip pat aktyviai dalyvauja Baltijos šalių projektuose, kaip BALTNET, BALTBAT, BALTRON.

Lankėsi Portugalijos pareigūnas

Spalio pradžioje Lietuvoje lankėsi Portugalijos užsienio reikalų ministras Jaime Gama, rašo ELTA/LGTIC. Jis susitiko su prezidentu Valdu Adamku, aptarė su juo dvišalių santykių plėtrą ekonomikos, kultūros ir mokslo srityse. V. Adamkus sveičiui teigė, jog susiformavus naujai vyriausybei Lietuvos užsienio politikos tikslai – įsijungimas į Europos sąjungą ir SAS (NATO) nesikeis. Jis pasiūlymą abiejų valstybių stiprinančių bendradarbiavimą.

Delegacija Suomijoje

Kaip praneša BNS/LGTIC, spalio 10-12 d.d. Suomijoje lankėsi Lietuvos užsienio reikalų viceministerio, vyriausiojo derybininko dėl Lietuvos narystės Europos sąjungoje Vygaudo Ušacko vadovaujama delegacija. Ten susipažinta su Suomijos ir Rusijos sienos apsaugos sistema, kuri įdiegta pagal ES šalis keliamus reikalavimus, apžiūrėtas pasienio postas Vaalimaa.

Lietuvos pareigūnai susitiko su Suomijos užsienio reikalų ministru Erki Tuomioja bei kitais pareigūnais, su jais aptarė Lietuvos įsijungimą į ES klausimus bei dvišalius santykius su Suomija. Jie taip pat dalyvavo Suomijos parlamente vykusiame seminare „Europos sąjungos plėtra ir Baltijos jūros regiono saugumas“.

Nesusitaria dėl ambasadų

BNS/LGTIC skelbia, kad spalio pirmąją savaitę Maskvoje ambasadų klausimu derėjosi tarpvyriausybines komisijos diplomatinį atstovybių nekilnojamo turto darbo grupės vadovas, Užsienio reikalų ministerijos (URM) generalinis inspektorius, ambasadorius Dainius Ju-nevičius. Jo teigimu, buvo apsi-keista nuomonėmis ir susitarta dėl tolesnio dokumento tobulinimo. Derybos dėl Lietuvos ir Rusijos ambasadų įsikūrimo vyksta jau kelerius metus. Yra pasirašytas memorandumas, numatantis, jog Lietuvos prieškarinio ambasadų Romoje ir Paryžiuje klausimas bus pradėtas spręsti, kai bus patvirtintas susitarimas dėl Lietuvos ambasados Maskvoje ir Rusijos ambasados Vilniuje turto. Birželio pabaigoje Lietuvos ir Rusijos derybininkai susitarė iki rugsėjo vidurio galutinai suderinti ir parengti pasirašymui tokį susitarimą. D. Ju-nevičius pranešė, kad dabar Rusija atsisako dalies sklypo, tačiau pageidauja didesnių patalpų.

Pritarė „Sodros“ biudžetui

Lietuvos vyriausybė spalio 11 d. pritarė 2001 Valstybinio socialinio draudimo fondo („Sodra“) biudžeto projektui, kuriame numatyta kitąmet išal-dyti pensiją ir taip sutaupti 82.5 mln. litų, praneša ELTA/LGTIC. Biudžetas sudarytas atsižvelgiant į tai, jog ateinančiais metais nedidės minimali mėne-

Naujas istorijos lapas

Dr. JONAS KUNCA Australija

Š.m. spalio 8 d. užvertėm dešimtmečio nepriklausomos valstybės istorijos lapą. Jis gana prastas ir liūdnas. Tai prarasta proga transformuoti Lietuvą į civilizuotą ir progresuojančią šalį. Neverta net skaičiuoti visų padarytų klaidų. Tiek daug jų buvo. Gal tik svarbesnius to laikotarpio bruožus verta paminėti, nes iš jų reikėtų pasimokyti.

Apimti laisvės entuziazmo, patikėjimo šalies valdymą nekompetingam vadovui. Tą klaidą reikėjo žymiai anksčiau atitaisyti, užuot laukus 10 metų, kai gili ekonominė ir socialinė krizė visiem atvėrė akis.

Asmenybių pervertinimas įvyko dėl mūsų tautos, ypač politikų, kritinio mąstymo stokos. Tai leido valdžiom daryti klaidas tokį ilgą laiką. Net ir opozicija neišskėlė laiku valdymo negerovių, atseit, neatliko savo užduoties. Tik žiniasklaida atkreipdavo dėmesį į eilę skandalių.

Tą istorijos lapą geriau skubiai užverti ir pradėti naują, švarutėlį. Jį teks prirašyti ne tik valdžiai, bet ir visai tautai. Lietuvai gyvybiškai svarbu, kad tame naujame istorijos lape nebūtų tokių tamsių dėmių. Nauja vyriausybė, kuriai reikėtų pareikšti užuojautą užuot ją pasveikinus, ras tuščią išdą, begalę skolų ir neišspręstų problemų. O žmonės lauks iš jos greito pagerinimo. Taigi jai, tai vyriausybei, reikėtų informuoti visuomenę apie tikrą šalies būklę. Kitaip ji susilauks aštrių neužtarnautų kritikų, o gal protestų ir streikų.

sinė alga, minimalus gyvenimo lygis ir valstybės remiamos pajamos. Ateinančiais metais ir „Sodros“ biudžetą planuojama surinkti 4.5 bln. litų pajamų arba 3.6% daugiau negu numatyta šiais metais. Išlaidos sudarytų 4.6 bln. litų ir viršytų pajamas daugiau kaip 66.3 mln. litų. Numatoma, kad 2001 m. „Sodros“ biudžeto deficitas sudarys 174 mln. litų, o įskaitant ir šių metų deficitą – 678 mln. litų. Planuojama, kad per šiuos metus vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, nuo kurio mokamos socialinio draudimo įmokos, išaugs 2.1% iki 869 litų, o kitąmet augs 3.9% iki 903 litų. Tuo tarpu vidutinė senatvės pensija nesikeis ir sudarys 313.6 lito.

Suderinta sutartis

Vilniuje rugsėjo 26-28 d.d. vyko JAV ir Lietuvos atstovų antroji derybų sesija dėl Ekstradicijos (perdavimo) sutarties. Po to Teisingumo ministerijoje vyko mokymai, kaip praktiškai įgyvendinti šią ir dar vieną sutartį dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose. Mokymuose dalyvavo Lietuvos teismų, Generalinės prokuratūros, Teismų departamento ir Teisingumo ministerijos atstovai. Rugsėjo 29 d. buvo pasirašytas memorandumas dėl atlikto sutarties suderinimo.

Sutarties tikslas – abipusiai palankiomis sąlygomis plėtoti teisinį bendradarbiavimą ekstradicijos srityje. Pagal sutarties nuostatas ir sąlygas, šalys viena kitai išduos, kai to tinkamai prašoma, asmenis, surastus vienos šalies teritorijoje, o kitos šalies teisingumo institucijų ieškomus dėl jiems iškeltos baudžiamosios bylos, arba laisvės atėmimo bausmei vykdyti pagal įsiteisėjusį nuosprendį. Dvišalės Lietuvos ekstradicijos sutartys galioja su Gudija, Kazachstanu, Lenkija, Moldova, Rusija, Ukraina, Uzbekistanu, o trišalė – su Latvija ir Estija. RSJ

Naujiem vadovam būtina pradėti darbą racionaliai įvertinus būklę ir galimas išeitis, kurių, deja, bus mažai. Taigi teks pasirinkti būtiniausius prioritetus. Krizės metu didinti mokesčius turbūt nebus galima. Teks mažinti valdžios išlaidas. Gali pasirodyti, kad ir taip darant nebus galima sudurti galo su galu, ir reikės prašyti užsienio bankų laikino skolų grąžinimo atidėjimo.

Naujos valdžios sėkmė glūdi jos sugebėjime įvesti tvarką administracijoje, nes tik po to pavys įgyvendinti reformas. Taip būtų užkirstas kelias ir korupcijai, kuri be valdininkų ar įstaigų pagalbos neišsilaikytų.

Pramonę ir žemės ūkį reikia moderninti, prisivyti Vakarų. Bet šitame procese privalo dalyvauti ir suinteresuoti sluoksniai. Valdžia gali tik padėti. Turizmas yra labai geras pajamų šaltinis. Lietuva – gražus kraštas su įdomiu Vilniaus miestu, Trakų pilim, Merkine ir Birštonu. Nemuno krantų pilys, unikali Kuršių neringa ir Palangos gintaro muziejus, daugybė gražių ežerų yra patrauklios užsienio turistams vietos. Turime ką parodyti užsieniečiams, kuriems jau yra pabodę važinėti į Majorką ir kitas Europos vietas. Tik reikia organizuoti šią paslaugą. Jei nėra sumanios privačios iniciatyvos, pati turizmo įstaiga gali tai padaryti.

Švietimas – labai svarbus mūsų tautos dabarciai ir ateičiai. Jo užduotis neturi apsiriboti skaitymo ir rašymo mokymu, supažindinimu su kompiuteriais ir internetu. Svarbiausia kiekvienam asmeniui yra išmokti savarankiškai galvoti. Su blaiviu

protavimu seksis geriau darbe, amate, profesijoje. Kartu pakiltų tautos kultūros lygis. Kritinė mąstysena yra būtina norint su-prasti įvykių eigą, bei reikšmę Lietuvoje ir šių dienų sumišusiam pasaulyje, kur vietoj idealų iškilo dolerio garbinimas ir su juo nepavydėtini iškrypimai. Net ir pasaulinėje politikoje viešpatauja kapitalas ir jėga, bet ne teisingumas. Kad išsilaikytume ir progresuotume ne vien materialinių gėrybių didinime, bet ir sveikos dvasios išlaikyme, mums pravartu iš Vakarų savintis jų technologiją, medicinos žinias, bet ne ten vykstantį dvasinį puvimą. Naudingiau yra likti prie mūsų senų papročių ir puoselėti savo grynai lietuvišką kultūrą.

Mūsų tauta, pagal padarytus tyrimus ir stebėjimą, yra gabi ir darbšti, jei darbu sudarytos palankios sąlygos. Po nepriklausomybės atgavimo mes turime prigimti dovanų tinkamai neišnaudojom. Tai ilgos okupacijos palikimas, kuris yra laikinas. Dėl kritinės mąstysenos stokos buvo bandoma įgyvendinti daugybę idėjų, bet nei viena iš jų tinkamai neįgyvendinta. Lyg ir turim palinkimą pradėti ką nors daryti gerai neapgalvoję ir vėliau sustojam pusiaukelėje. Tai vertėtų atsiminti pradedant naują istorijos lapą. Ką lietuviai gali, jie pasistengia, parodė mūsų sportininkai olimpiadoje. Jų pasirošimui nebuvo gerų sąlygų, bet jie nenuleido rankų. Jauna krepšininkų komanda vos nelaimėjo rungtynių su stipriausią pasaulį amerikiečių komanda. Jie įkvėpė tautai pasitikėjimą savimi. Tai jų nuopelnas Lietuvai. Verta pasekti jų pavyzdžiu!

Vaikų teatrų festivalyje Seinuose lietuvių vaikų grupė iš Suvalkų

Šiame numeryje

Prie gyvenimo laiptų

Joks antkapinis paminklas nėra kaina už amžinybę

Naujas istorijos lapas

Asmenybių pervertinimas įvyko dėl kritinio mąstymo stokos

Kaip gyveni, lietuvi?

Kunigas eina prie altoriaus, o už sienos dunda būgnai...

Carizmo ir bolševizmo tremtinys

Sąžiningu darbu buvo kuriama laisvos Lietuvos ateitis

Pagerbtas poetas kankinys

Lenkų kalėjimai žiaurumu prilygo gulagams

Jos augintiniai – lietuviški ažuolai

Kad gimnazija nedingo – nuopelnas direktoriaus M. Šikšnio

Spalvos ir kvapai

Gamta – didžioji vaistinė, padedanti susigrąžinti gyvenimo džiaugsmą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėnė – \$53, garbės – \$63. Oro paštų į užjūrus – \$140, paprastu paštu – \$45. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Vai ir parengsiu vėlių stalelį...

IRENA BRAŽENAITĖ
Vilnius

Oi toli toli, toli toliumėlėj,
Toli mano tėvūžis – už debesėlių.
Siųsčia paslėgti ir gerą tarnelį,
Kad pakviestų tėvūžį šiam vakarėliui.

Mūsų protėviai nemanė, kad jų mirusieji amžiams išeina iš namų ir niekad į juos nesusigrįžta. Tikėta, kad mirusieji mato gyvųjų gyvenimą, o pakviesti ateina namon paviešėti...

Todėl visos didžiosios metų šventės prasidėdavo artimųjų vėlių pakvietimu paviešėgėti kartu. Kūčių vakarą ant vakarinės stalo ir ant langų dubenėliai su valgiu dedami ir mirusiesiems. Vėlykų pietūs prasidėdavo pirmiausia paminėjus mirusiuosius ir pakvitus juos kartu pabiti prie vaišių stalo. Prapjovę ir nuobaigę dieną pirmasis gėrimo šlakelis ir valgio kaspelis būdavo nupilamas ir numetamas dievams ir mirusiesiems. O rudenį, sudorojus laukus ir daržus, mirusiesiems paminėti surengiamas Ilgių šventė – Vėlinės, kurios užsitedavo kelias savaites.

Per Vėlines, rudens tyloje, ramiai laukiant sugrįžtant išėjusiųjų, net šunys būdavo uždaromi daržinėje, kad ateinančių vėlių liūdesį neišgąsintų.

(Pabuvę tremtyje kartu su buriatais, prisimenam, kaip to krašto žmonės, mirusįjį užkasė toli miške ir jį tą pačią dieną amžiams atskyrė nuo gyvųjų ir išvarė iš savo atminties, pasiurę stebėjo mūsų žmones, išsiklausčius artimųjų palaikus. Pasi-prašę nakvynės buriatų šeimoje, išsikastus kaulėlius turėjo palikti už tvoros, o patys peržergti uždegtą laužą, kad mirusiųjų dvasios neįžengytų būstan kartu su žmonėmis. Tiesa, grįžę po pakasny, ir mūsų tėvai būtinai nusiplaudavo rankas vandeniu, taip atskirdami gyvųjų pasaulį nuo mirusiųjų, bet karts nuo karto vėl ir vėl savo mirusiųosius pasikviesdavo paviešėti).

Vėlinių vakarą būdavo kūrenama pirtis, skirta praustis tik ateisiančioms vėlėms. Meilais žodžiais jos būdavo pakviečiamos išsiperti, o pirkioj jų laukdavo puota: prie skoburų būdavo sudžiauta tiek marškinėlių ir abrusėlių, kiek buvo laukta ateinančių artimųjų. Atvėrus duris ir langus, kad vėlėlės netrukdomos galėtų iesti trobon, vaišių stalas būdavo paliekamas.

Leidus joms pasibūti, kiek buvo manoma užtektinai, mirusiesiems skirti valgiai būdavo nuėšami ir kapinės, o gėrimai – alus ir midus – išlaistomi ant kapų. Vėlių stalelis statomas ir kapinėse, paliekant vėlėms vaisintis netrukdomoms.

Ruginė duona mūsų protėviams buvo šventas valgis, dalyvaujantis visose šeimos gyvenimo apeigose: jaunieji sutinkami su duona, apiberiami rugiais, kad nestotų duonos ir vaikelų, krikštijamam kūdikiui į valinį (krikšto rūbelį) būdavo išpraudžiamas duonos gumulėlis, kad užaugusio badas nepa-lystų, o vėlėms skirta duonelė būdavo kepama Vėlinių rytą. Motina iškeptas bandeles ir sukrautas karbijon (kašelėn, pintinėlen, kreželin) pastatydavo garbingiausias trobos vietas – krikštasuolėn.

Švariai iššlavus pirkia, baltai apdengus linine servetine staldengte vaišių stalą, tėvas imdavo į lajinę ar vaškinę žvakę, ją apnešdavo triskart aplink stalą ir pastatydavo stalo viduryje. Pakėlęs asotį nupildavo gėrimo, atlauzęs ir atgnybęs kiekvieno patiekalo (o jų turėdavo būti dvylika – visiems metų mėnesiams) gabalėlį, numesdavo po stalą.

Gražiaus žodžiais ir atmaldom vėlėlės, būdavo vardais suprašomos pasivašinti kartu. Nepaminėtoms ar užmirštos vėlėlės valgio būdavo padedama už lango, kad nei viena namų vėlėlė nebūtų užrūstinta.

Kai jau būdavo manoma, kad vėlėlės sočios, tėvas stodavo iš užstalės, lenkdavosi ir prašydavo vėlėles eiti namop, palaiminus savo gimtuosius namelius. Visi gražiai prašydavo vėlėles nedaryti žalos nei laukams, nei gyvuliams, nei namiškiams, neužleisti nelaimių, ligų, bėdų ir nieko su savim neišvesti... Žemai nusilenkę slenkščio link sakydavo "Nebėr, nebėr nei dvasios" ir uždarydavo duris.

Maistą nuėmus, staldengte būdavo apverčiama kitu šonu, valgiai vėl sustatomi. Pasimeldę gyvieji dar ilgai puotaudavo. Ilgėms pasibaigus, pasilikę gyvieji prašydavo savo išėjusių mirusiųjų jų neužmiršti ir, laikui atėjus, atverti jiems vėlių vartelius, parengti vėlių suolelius ir meiliai priimti savo draugėn: "Juk jūs jau pirmesni, juk jūs jau kytresni..."

A+A

VINCUI ANKUI

iškeliavus amžinybėn,

jo seserį, ilgametę "TŽ" administratorę SALOMĖJĄ ANDRULIENĘ, jos šeimą bei visus kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

A+A

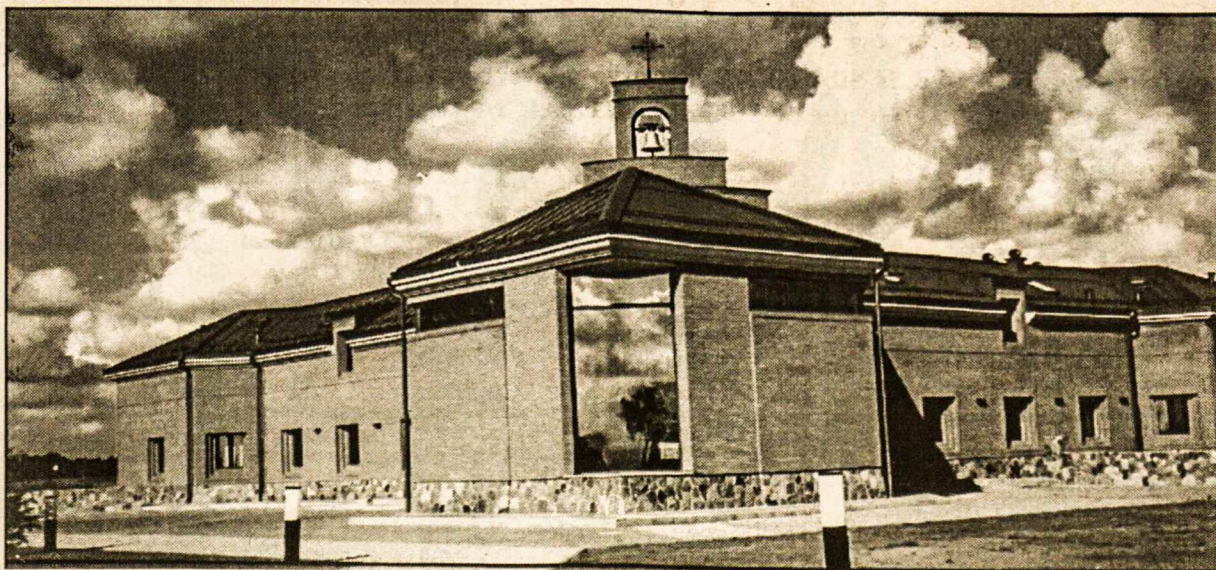
BENEDIKTUI STONKUI

iškeliavus į amžinos ramybės namus, jo žmoną ANTANINĄ, sūnus – DONATĄ, ARVYDĄ, JONĄ, RIMĄ, ANDRIJĄ ir jų šeimas gilaus skausmo valandą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

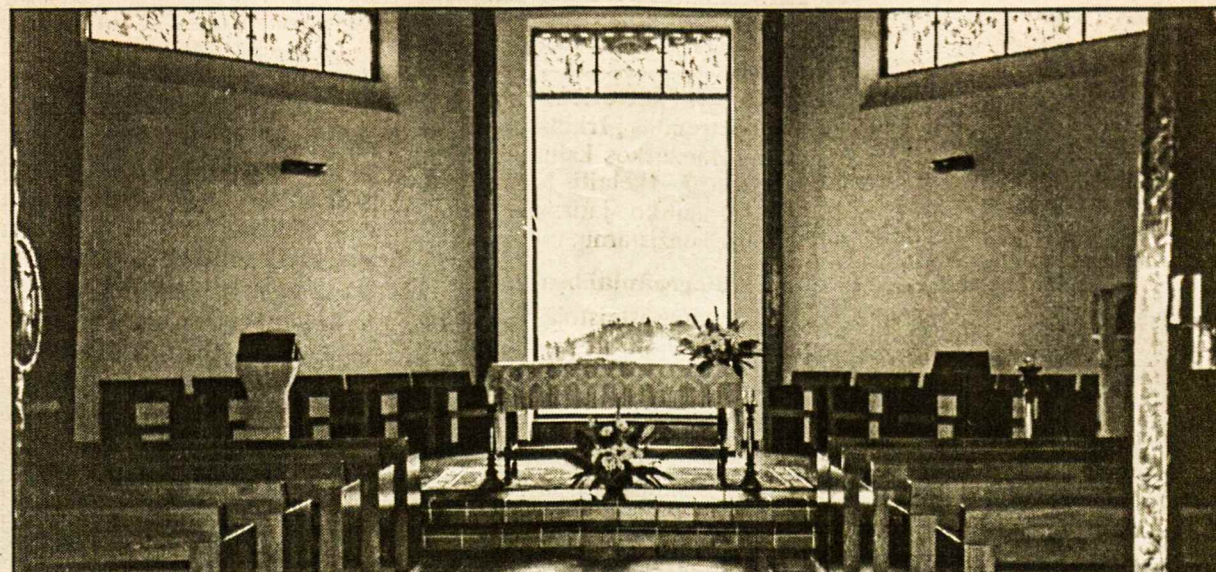
Linas Kairys ir šeima, JAV

Vidas Kairys

Helena Kairienė

Lietuvos pranciškonų vienuolynas, neseniai pastatytas prie Kryžių kalno Jurgaičiuose Nuotr. K. Dubausko

Lietuvos pranciškonų vienuolyno prie Kryžių kalno koplyčia. Jos altoriaus langas nukreiptas į Kryžių kalną Nuotr. K. Dubausko

Kaip gyveni, lietuvi?

Žvilgsnis į dabarties gyvenimą Lietuvoje

VIKTORAS ALEKNA
Vilnius

Į tokį klausimą Lietuvoje sulauktum įvairiausių atsakymų, nes juk vienaip gyvena kaimo žmonės, kitaip miestiečiai, vienaip gydytojai, kitaip mokytojai, dar kitaip darbininkai, vairuotojai, prekybininkai. O ir to paties verslo žmonės, pavyzdžiui, ūkininkai, taip pat gyvena įvairiai. Ūkininkų gyvenimą lemia ne tik turimos žemės dydis, bet ir patirtis, vieta, amžius, pagaliau oras.

Šiomet pavasario pradžioje buvo labai palankūs ūkininkams. Bet gegužės pradžioje buvo šalnų, kurios labai pakenkė vaismedžiams, nors ir ne visur. Paskui visą gegužės mėnesį buvo sausa, šilta, net karšta, ir kaimo žmonės, o su jais ir žiniasklaidininkai, pradėjo dejuoti, kad viskas išdžiū ar net išdegs. Tačiau taip neįvyko: daugiau nukentėjo tik Dūkijos ir kai kurių kitų smėlingųjų vietovių ūkininkai. Mat su vasaros pradžia prasidėjo lietus, kurie atgaivino ir baigiančius išdžiūti augalus.

Atsirado kita bėda: daug lijo ne tik birželį, bet ir liepą, net rugpjūtį. Lietus ne tik neleido prisidžiūvinti pašaro, bet ir javų derlių trukdė doroti. O javų derlius kai kuriuose rajonuose subrendo ir menkesnis: vienur grūdai labai sudžiūvo, kitur ištįžo. O šakniavaisiai augo gerai, net labai gerai.

Atėjus rugsėjui, liovėsi lietus, ir žmonės, atvertę bulvių vagas, stebėto stebėjos: kokios didelės bulvės, ir kiek jų daug po keru! Ir nė vienos papuvusios. Prisivertė rūšius bulvių, užgrūdą turgus. Ir bulvių kainos visai nukrito. Vilniuje, Kaune bulvių maišą ūkininkai pardavinėja po 16-17 litų, o Tauragėje, Skaudvilėje prašo vos po 6-8 litus už 50 kg. maišą. Ūkininkai dejuoja, kad pigu. Bet kai pagalvoji, kad jie nukasė labai daug, tai vėl surinks nemažai. Tik kad tų pirkėjų nepadaugėjo...

PADĖKA

A+A

PETRAS ZIMINSKAS

mirė 2000 m. rugsėjo 22 dieną.

Nuoširdžiai dėkojame Vinipego Šventos Dvasios parapijos klebonui kun. A. Degučiai už maldas ir gedulines Mišias, aukotas Šventos Dvasios šventovėje bei vėlionies palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame P. E. Kalasauskui už skaitinius Mišių metu. Tariaime nuoširdų acių visiems, pagerbusiems vėlionį savo atsilankymu Šv. Mišiose ir palydėjimą į kapines. Dėkojame aukojusiems Lietuvos našlaičiams.

Liekame nuoširdžiai dėkingi visiems, išreiškusiems mums užuojautas žodžiu bei raštu.

Nuliūdę – žmona, dukterė ir šeima

SPAUDOS BALSAI

Dvasininkų kontrolė sovietmečiu

Krokuvos savaitraštis "Tygodnik Powszechny" š.m. spalio 1 d. laidoje rašo: "Lietuvos episkopato laiške, skirtame atgailos ir atleidimo dienai, taip pat atgailos liturgijoje Vilniaus katedroje birželio 15 d., lietuviai katalikai meldė Dievą už bendradarbiavimo su okupaciniais režimais nuodėmės atleidimo. (...) Lietuvos vyskupai tvirtino, kad kai kurie katalikai, jų tarpe ir dvasiškiai, 'dėl žmogiško silpnumo, baimės ir kartais netgi dėl asmeninės naudos' praeityje sutikdavo bendradarbiauti su saugumu. (...) Verbavimo metu buvo panaudojama vadinamoji kompromituojanti medžiaga, liudijanti apie sovietiška santvarkai priešingą nusistatymą, arba tokie būdo bruožai, kaip pelno bei karjeros troškimas. Verbuojant per apklausinėjimus buvo plačiai naudojamas 'fizinio veikimo metodas'. Asmuo, pareiškęs sutikimą, buvo bandomas, stropiai kitų informatorių buvo sekami jo veiksmai. Tikslai po tokio patikrinimo pripažindavo tą asmenį esant slapto bendradarbiu.

Toks procesas buvo naudojamas ir kunigams. Kartais pradžioje pareiškę sutikimą bendradarbiauti dėl nežmoniškų sąlygų būnant kalėjime bei daugelio tardymų jie vėliau vengdavo ryšių su pareigūnais arba bandydavo perduoti neesmines informacijas. Tačiau tokia taktika tolimesnėje perspektyvoje buvo pragaistinga – nesąžiningas agentas buvo baudžiamas 25 m. koncentracijos stovykla. Viename iš Vilniaus KGB archyvų dokumentų yra keliolikos kunigų 1949 m. sąrašas su anotacija: 'Praeityje buvo mūsų agentu, bet vengė bendradarbiauti'. Labiausiai bažnyčia buvo persekiojama Stalino teroro metais: 1944-1953 m. buvo nubausti 362 dvasiškiai. 1953 m. balandžio 1 d. Lietuvoje darbuosio tik 734 kunigai. (...) Už grotų pateko penki vyskupai: nuo 1947 m. laisvas buvo tik Panevėžio vyskupas Kazimieras Paltarokas, bet buvo nuolatos sekamas. (...) 1953 m. LTSR vidaus reikalų ministerija kreipėsi į Lietuvos kompartijos centro komitetą, prašydama apsvaistyti vysk. Paltaroką suėmimą. Svarbiausia priežastis buvo ta: 'Atsižvelgiant į tai, kad Paltarokas yra vienintelis Lietuvos teritorijoje vyskupas, LTSR VRM bandė per savo agentūrą daryti jam atitinkamą įtaką, tačiau tai nedavė jokių pozityvių rezultatų'. Vyskupas liko laisvas dėl po Stalino mirties režimo sušvelnėjimo".

Lenkai Lietuvos valdžioje

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š.m. spalio 20-22 d. laidoje rašo: "Kaip buvo ketvirtadienį (X.19) painformuota, Lietuvos lenkų rinkimų akcija už prisijungimą prie parlamento daugumos gavo švietimo viceministerio ir Vilniaus apskrities viršininko pavaduotojo pareigybės. Susitarimas su valdancija koalicija buvo sudarytas trečiadienio vakarą. (...) Trečiadienį pasirašytą dokumentą LLRA pirmininkas W. Tomaszewski apibūdina kaip pasisekimą. 'Pirmą kartą Lietuvos lenkai su savo atstovais ir savo programa įėjo į parlamento valdanciosios koalicijos sudėtį ir kartu su kitomis lietuvių partijomis eis Lietuvos valdžios pareigas' – pasakė lenkų spaudos agentūrai (PAP) Tomaszewski".

To paties W. Tomaszewski'o vadovaujama LLRA po paskutiniųjų Lietuvos savivaldybių rinkimų sudarė Vilniuje sąjungą su konservatoriais bei liberalais ir pagal sutartį gavo keturių iš 22 seniūnijų seniūnų pareigybės ir dvi vietas miesto valdyboje. J.B.

Lenkijos ambasadoje

Lenkijos respublikos ambasadorės Lietuvai prof. Eufemijos Teichmann ketverių metų kadencija šiais metais baigiasi. Ta proga "Kurier Wilenski" š.m. rugsėjo 28 d. laidoje išspausdino su ja ilgoką pokalbį. Ambasadorė sako, kad jos kadencijos metu Lietuvos-Lenkijos santykiai buvo geri, ūkio srityje viskas vyksta gerai, ypač gerai bendradarbiauja abiejų kraštų kariuomenių vadovybės (Lietuvos krašto apsaugos viceministeris E. Simanaitis kartu su

RE/MAX
Professionals Inc.,
Realtor
Sales Associate
1645 Dundas St. W.
Mississauga, ON L5C 1E3

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašu kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir sąžiningai patarsiu.

PADĖKA

A+A

MARIJA PETRIKIENĖ

mirė 2000 m. rugpjūčio 17 d. St. Michael's ligoninėje, sulaukusi 88 m. amžiaus. Palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, ON.

Reiškiamė nuoširdžiausią padėką visiems, kurie dalyvavo laidotuvių koplyčioje, šventose Mišiose ir palydėjime amžinam poilsiui. Ypatinga padėka kun. K. Kaknevičiui, atvykusiam iš London, Ont., kunigams – Augustinui Simanavičiui, OFM, ir Eugenijui Jurgaičiui, OFM, už maldas ir gedulines šv. Mišias Prisikėlimo šventovėje. Nuoširdi padėka už jausmingas giesmes Mišių metu, už pareikštą užuojautas žodžiu bei raštu ir spaudoje, KKK moterų draugijos skyriui už gėles, kurios puošė karštą.

Ypatinga padėka aukojusiems džiova ir vėžių sergantiems Lietuvoje (tremtiniais), taip pat už aukas Gervėčių šventovei ir "Godos" laikraščiai – lietuvių paremti Gudijoje. Ačiū M. Povilaitienei ir B. Matulaitienei už aukų rinkimą. Nuoširdi padėka B. Stanulienai už pagamintus pusryčius ir ponioms už prisidėjimą pyragais.

Jūsų visų suteikta paguoda mums liūdint stiprino mus netekus brangios mamytės, senelės ir prosenėlės.

Likę liūdesy: dukterė Alina su Inocentu, vaikaitė Rymantė su Rimu ir jų vaikaitė Gessi ir Kristopas, vaikaitė Gražina su George ir jų dukra Alicia, vaikaitė Judita su Brent

Docentė Nijolė Teiberienė (viršuje) su gyd. Inesa Poniškaitiene. Civilizacijos muziejuje Otavoje. Nuotr. K. J. Ambraso

Docentė iš Lietuvos prancūziškoje Kanadoje

Pokalbis su dr. Nijole Teiberiene, viešėjusia Montrealyje

– Pirmiausia papasakokite p. Nijolė, apie savo vaikystę, jaunystę, mokslus ir šeimą.

– Gimusi ir užaugusi Kauno Žaliakalnyje, pedagogų šeimoje, mokiausi Jablonskio pradinėje, o vėliau S. Nėries vidurinėje mokykloje. Nuo pat vaikystės domėjaisi Prancūzija, jos kalba ir literatūra, todėl ir pasirinkau šią specialybę. Baigusi Vilniaus universitetą, buvau palikta jame dėstyti Prancūzų kalbos katedroje, kur baigiau doktorantūrą. Taigi visas mano gyvenimas nuo 16 metų amžiaus prabėgo tarp Alma Mater sienų, už kurį gražesnio ir mielesnio dar nesu mačiusi jokioje šalyje. Savo būsimąjį vyrą Leoną Teiberį susitikau dar per stojamuosius egzaminus į universitetą. Po ketverių draugystės metų susituokėme. Leonas už antitarybinę veiklą iš un-to buvo pašalintas, bet vis vien tapo žurnalistu. Ilgiausiai dirbo "Moksleivio" žurnale, paskui nuo pat atkūrimo "Lietuvos aide".

1989-91 m. lietuvių kalbą ir civilizaciją dėsciau Paryžiaus Rytų kalbų ir civilizacijų institute. Vėliau Prancūzijon pas mane atvažiavo ir vyras su sūnum. Leonas buvo pirmasis Nepriklausomos Lietuvos akredituotas žurnalistas Paryžiuje. Deja, jo netikėta mirtis mus išskyrė. Su vyro pelenais grįžome į Lietuvą, kur ir toliau tebedėstau prancūzų filologijos specialybės studentams. Sūnus Tauras irgi nuėjo tėvo pėdomis – žurnalistas.

– Kokias disciplinas dėstote universitete ir ar daug jau išleido savo specialybės studentų? Kur jie dabar dirba?

– Dėstau prancūzų kalbos leksiką, literatūrinių tekstų stilistinę analizę bakalaurams, vadovauju kalbotyros seminarui, šnekamosios kalbos speckursui magistrantams ir kt. Išleidau apie 300 mūsų specialybės studentų. Daugelis iš jų mokytojauja įvairiose Lietuvos mokyklose, o man, kaip Lietuvos-Prancūzijos draugijos pirmininkei, neretai pasitaiko su jais susitikti. Vieni mano studentai, baigę mokslus, dirba vertėjais, referentais įvairiose vietinėse, įstaigose ar užsienio firmose, kai kurie mokosi Prancūzijoje, netgi Sorbonos un-te.

– Kaip vertinate šiuolaikinius savo ir kitų šalių studentus?

– Mūsų studentai gana stiprūs. Bemaž visų jų žinių įvertinimai – patys aukščiausi. Mano supratimu, jie tikrai nenusiileidžia kitų šalių studentams, o kai kur net juos ir pralenkia. Deja,

šiomet į un-tą įstojusiųjų mokslo lygis smukęs. Sakyčiau, kad jaunimas mokyklose per mažai skaito knygas, mažiau domisi menu, gamta. Toks pat reiškinys yra kitur. Kompiuterių amžius...

– Ar turite parašiusi mokslo darbų, knygų?

– Parašiau 16 mokslinių straipsnių, o kartu su sūnumi pabaigiau ir suredagavau vėliones vyro pradėtą, bet nesusipėta prancūzų k. užbaigti istorinę knygą apie Lietuvą *Leonas Teiberis "La Lituanie"*, kurią išleido Paryžiuje. Mano galva, tai geriausias paminklas mano mylimam vyrui.

– Kaip, kokiais tikslais ir kokiems keliais atsiradote Klevo lopo šalyje ir ką čia savo viešnagės metu susijęte aplankyti?

– Nelaukiant ir netikėtai laimėjusi Kanados vyriausybės paskelbtą konkursą ir gavusi stipendiją, pasinaudojau pasiūlymu specializuotis Kanados universitetuose ir parengti mūsų studentams paskaitų kursą apie Kanados ir Kvebeko civilizaciją bei kultūrą, taip pat Kvebeko dialektines prancūzų kalbos ypatybes. Tris savaites praleidusi Montreolio universitete, susitikau ir su kitų šio didmiesčio un-tų dėstytojais, 9 dienas dirbau Kvebeke Lavalio universitete. Tris dienas viešėjau Otavoje pas buvusius savo studentus – Lietuvos ambasadorių Kanadoje Rimantą Šidlauską ir jo žmoną. Šią viešnagę ilgai su džiaugsmu prisiminsiu.

– Kada tapote Lietuvos-Prancūzijos draugijos pirmininke?

– Kai tik 1988 m. atkūrėme Lietuvos-Prancūzijos dr-ją (tarp kita ko, ji buvo pati pirmoji draugija dar sovietinėje Lietuvoje), buvau išrinkta jos vicepirmininke, o prieš ketverius metus – pirmininke.

– Kas įeina į Jūsų veiklą ir kokia jos programa?

– Svarbiausias mūsų draugijos tikslas – platinti prancūzų kalbą, literatūrą, meną ir kultūrą, užmegzti ryšius ir bendradarbiauti su atitinkamais draugijomis, kurių Prancūzijoje esama daugiau nei 40, skyriais, organizuoti prancūziškų filmų peržiūras, susitikimus, koncertus, keliones. Mūsų draugijos skyriai išsikūrė 16-oje rajonų ir didžiausios Lietuvos miestuose: Vilniuje, Kaune, Alytuje, Šiauliuose, Pasvalyje, Panevėžyje, Klaipėdoje, Kretingoje ir kitur. Mes artimai bendraujame su Prancūzijos ambasada, Prancūzų kultūros centre Vilniuje susitinkame

Carizmo ir bolševizmo tremtinys

1990 m. rugpjūčio 14 d. iš Sibiro į Tėvynę buvo parvežti carizmo ir bolševizmo tremtinio knygnešio JUOZO AKELAIČIO palaikai

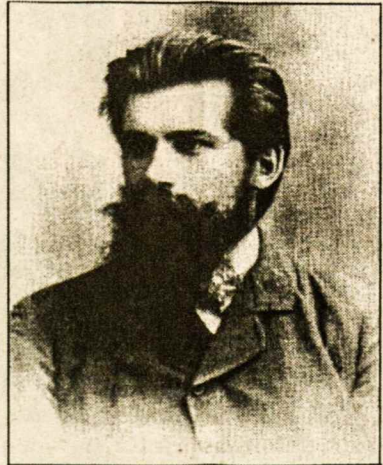
KAZYS BLAŽEVIČIUS,
Knygnešių draugijos Kauno skyriaus pirmininkas

Kauno Petrašiūnų kapinių kalnelyje stovi išpūdingas paminklas carizmo ir bolševizmo tremtiniui knygnešiui Juozui Akelaičiui. Paminkliniame akmenyje iškirsti žodžiai iš poeto Jono Graičiūno baladės "Sūduvis Akelaitis":

*Už "Aušrą", Lietuvai užgintą,
Už "Varpą", uždraustas knygas
Žandarai ginė surakintą,
Užlaužę surištas rankas,
Toli į Sibiro taigas.*

Tremtis

1949 m. kovo pabaigoje vyko eilinė Lietuvos žmonių masinė trėmimo akcija. Kovo 25-tosios naktį buvo ištremtas ir Juozas Akelaitis su šeima (5 asmenys). Knygnešiui tą dieną sukaiko 69-neri. Akelaičių šeima buvo nutremta į Irkutsko srities Manzurkos gyvenvietę. Pirmą kartą šio amžiaus pradžioje

Laisvės kovotojas a.a. JUOZAS AKELAITIS (1880-1949)

knygnešys ketveriems metams buvo ištremtas į Irkutsko gubernijos Manzurkos kaimą! Po 46-rių metų J. Akelaitis Manzurkoje dar sutiko jaunystės laikų tremties pažįstamų.

Biografiniai bruožai

Bostone išleistoje "Lietuvių enciklopedijoje" ir prof. V. Merkio knygoje "Draudžiamosios lietuviškos spaudos kelias 1864-1904" (V., 1994) aprašyta apie daugiau nei dešimt Matulaičių iš Stebuliškių. Visi jie buvo aktyvūs pirmojo tautinio atgimimo veikėjai, knygnešiai, varpininkai, lietuviškos spaudos darbuotojai ir platintojai. Du iš jų – Andrius ir Petras – įrašyti knygnešių sienelėje.

Marija Matulaitytė, būsimo knygnešio Juozo Akelaičio mama, atiteko į Akelaičių namus Pažerėliuose (prie Liudvinavo) ir kartu su kraičiu atsinešė stiprią lietuvišką tautinę dvasią. Knygnešio tėvą Adomą ir tris jo brolius kunigus giminystės ryšiai siejo su Mikalojumi Akelaičiu, kurį Kazys Grinius laikė savo patriotizmo mokytoju.

Tokioje aplinkoje 1880 m. kovo 25 d. gimė Juozas, būsimo tautinio atgimimo šauklys, už tautinę veiklą kalintas carinėje katorgoje, o už ištikimybę Tėvynei 1949 m. liepos 29 d. badu numarintas bolševikinėje tremtyje. J. Akelaičio pavardė įrašyta knygnešių sienelėje labiausiai nukentėjusiųjų knygnešių tarpe.

Atsiminimai

Savo atsiminimuose ("Knygnešys" III t.) J. Akelaitis rašė: "Pradžios moksleį čia Juozas pradėjo mokyti, kur vėliau buvo dėstoma rusų kalba, net maldos, mokslą pradėdant, buvo rusiškai kalbamos (...). Kada baigia Juozas mokyklą, mane tėtis nuvežė į Krasnapolę, pas savo brolių kleboną toliau mokyti, kad išmokčiau lenkiškai (...). Pasimokęs čion pas mokytoją privačiai, sugrįžau vėl tėviškėn. Čion man dėdės kunigai išrašė lenkiškų laikraščių. Nežiūrint tų visų pastangų, mane sulenkinti (...) nepasisekė, nes, matyt, jau buvo atėjęs lietuvių tautai laikas atgiti (...).

Kaip tik tuo laiku, baigęs Maskvos universitetą, mano mamos brolis dr. Stasys Matulaitis, kuris, besilankydamas pas mus, pradėjo davinėti man pasisakytą lietuviškų knygelių (...). Aš iš apsnūdusio jaunuolio pasidariau karštas lietuvių patriotas (...). Kada žandarų viršininkas Vonsiackis likvidavo "Sietyną", tai norėdami jam parodyti, jog toli gražu lietuvių judėjimas nėra baigtas, tekdavo Liudvinavo, Kalvarijos ir Marijampolės apylinkėse per naktį apeiti trisdešimt kilometrų belipinant atsisaukimus (...).

Policijos akiratyje

Prof. V. Merkys, remdamasis teismų bylomis, išlikusiomis įvairiose archyvuose, minėjo knygoje apie J. Akelaitį rašo: "(...) 1902.05.05 žandarai ir policija Liudvinave sekė, ar nebus platinami atsisaukimai per šv. Trejybės šventę, kaip tai buvo prieš metus. Apie pirmą valandą nakties J. Akelaitis buvo su laikytas, nors bandė atsisaukimą pabėgti. Kalinamas priklįjaves atsisaukimą "Broliai lietuviai!"

Padarius kratą namuose, rūsiję įrengtose slėptuvėse rasta daug draudžiamos lietuviškos literatūros. Prof. V. Merkys toliau rašo: "(...) atsisaukimų platinimu J. Akelaitį policija įtarė trejus metus, anot jos, jis yra vienas labiausiai įsitikinusių lietuvių ir artimai draugauja su savo giminačiais Matulaisiais, Pūku, Insoda ir Vitkausku, kurie taip pat įtariamai atsisaukimų klįjavimu. 1902.05.05 – 11.11

taikytas kardomasis areštas Kalvarijoje, paleistas už 2000 rb. užstatą. Caro paliepu keturiems metams ištremtas į Rytų Sibirą, į Irkutsko guberniją".

J. Akelaitis pačioje jaunystėje įsitraukė į aktyvią tautinę veiklą, buvo "Sietyno", artojų draugijos narys, nepalaužiamas kovotojas su paverėjais. Vos dvidešimtį peržengęs, jis jau katorgininkas. Grįžęs į tėviškę, vėl pasinėrė į tautinio atgimimo veiklą. Kai jo bendraamžiai studijavo Maskvos, Petrapilio, Varšuvos ar užsienio universitetuose, jis vieną kalėjimą keitė kitu, gražiausias jaunystės dienas leidė tremtyje.

Vėl ir vėl Sibire

"Lietuviškoje enciklopedijoje" (K., 1933) apie J. Akelaitį rašoma: "(...) 1905 metais sugrįžęs iš trėmimo, dirbo "Šviesos" draugijoje, kurią rusų valdžiai uždarius buvo kalinamas arti metų laiko Kalvarijos kalėjime ir ištremtas (antroji tremtis, K.B.) iš Suvalkų krašto visam karo laiko stoviu. Kurį laiką dirbo Vilniuje "Naujosios Gadynės" administratoriumi. Čia buvo suimtas, trejetą mėnesių kalinamas Vilniaus Lukiškių kalėjime ir ištremtas iš Vilniaus (trečioji tremtis, K.B.). Pirmojo pasaulinio karo metu tremtiniu buvo išvykęs į Rusiją, apsisitojęs Mogiliovo mieste, bet iš šio miesto žandarų buvo ištremtas (ketvirtoji tremtis, K.B.) ir įkurdintas Šklovo miestelyje, kur dirbo lietuvių tremtinių komiteje ir 1917 metais atstovavo vietos lietuvių kolonijai Rusijos lietuvių seime Petrapilyje. Sugrįžęs iš Rusijos, savo apylinkėse dirbo ir tebedirba visuomeninį darbą. 1926-1927 metais buvo atstovas Lietuvos seime valstiečių liudininkų frakcijoje".

Nepriklausomoje Lietuvoje

Po ilgų tremties metų galimybė grįžti į Tėvynę atsirado tik pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui. J. Akelaitis grįžo jau į nepriklausomą Lietuvą, apsigyveno tėvų ūkyje Pažerėliuose. Senąją sodybą rado karo audrų nuniokotą, gyvenamasis namas buvo sunaikintas, ūkis apleistas, šeima išsklaidyta. Juozui, kaip vyriausiajam sūniui, atiteko tėvų sodyba. Su jam būdinga energija ir suvalkietišku atkaklumu ėmėsi jam nebedingio darbo – ūkininkavimo. Įžengęs į penktą dešimtmetį sukūrė šeimą.

Pažerėliuose, kaip ir visoje Lietuvoje, sąžiningu darbu buvo kuriama laisvos Lietuvos ateitis. Deja, taikų kuriamąjį darbą ilgiems dešimtmečiams nutraukė raudonasis maras. 1940 m. birželio 15 d. komunizmo šmėkla pradėjo savo kruvinąjį žygį. Jie pasistengė, kad knygnešio gimtinėje – buvusiam lietuvių židinyje ir pasipriešinimo paverėjams istorinėje vietoje – neliktų akmens ant akmens. Šiandien čia švilpauja vėjas.

Pažintis su knygnešiu

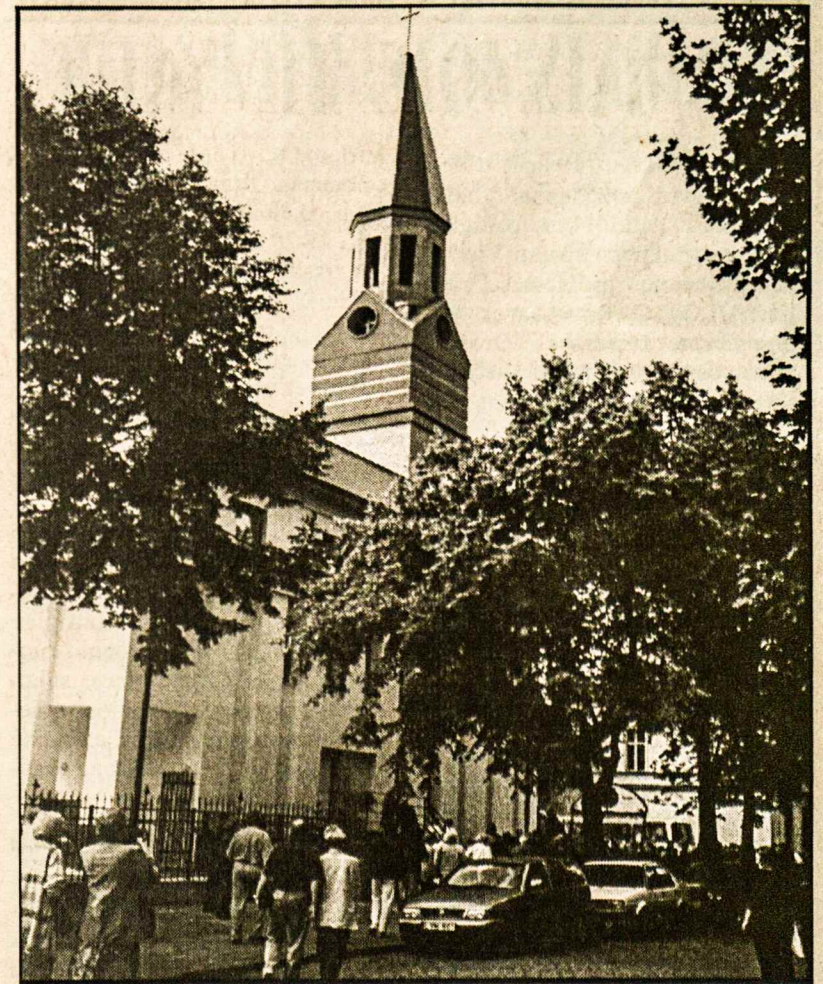
Šio straipsnio autoriui būnant studentu teko garbė pažinti knygnešį Akelaitį ir jo šeimą. Mano atsiminimuose jis išliko aukštos vidinės kultūros, savo tautai besąlygiškai pasiavęs, valstietiška ramybe ir išmintimi alsavusi asmenybė. Iš pokalbio su juo jautėsi, kad jis labai sielojasi, kai okupantai ir jų talkininkai griovė ir naikino viską, kas nepriklausomybės metais sunkiu darbu buvo sukurta. J. Akelaičio akyse žlugo Lietuva, kuriai jis paaugojo visą gyvenimą.

Paskutinė tremtis ir mirtis

Persiritus Antrojo pasaulinio karo bangai per Lietuvą, J. Akelaitis suprato, kad jam pavojinga likti gimtuosiuose namuose. Išėjo į nežinią. Žiemą praleido pas jaunystės laikų draugus, pavarąjį nelegaliai apsigyveno pas gimines Kaune. 1945 m. vasarą, vykstant masiniams trėmimams, iš namų kaip stovi pabėgo juose likusi šeima, kad jau niekada nepamatytų gimtojo lizdo. Prasidėjo benamių klajoklių gyvenimas...

Smurto mašina dirbo visu pajėgumu. 1949 m. kovo 25 d. naktį toji mašina pasiglemžė ir Akelaičių šeimą (knygnešiui – penktoji tremtis). Paskutinėje tremtyje knygnešys teis gyveno vos keturis mėnesius – 1949 m. liepos 29 d. nustojo plakusi jo širdis toli toli nuo Tėvynės, kaip ir daugelio mūsų tautiečių.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Tilžės lietuvių katalikų šventovė su bokštu

Nuotr. St. Daliaus

Pagerbtas poetas kankinys

A. a. Juozas Klimas, nukankintas Armijos Krajovos 1944 metais Vilniaus krašte

IRENA BRAŽENAITĖ
JULIUS AUKŠTAITIS

*Neverk, lietuvi, nedejuok,
Kad sunki yr tavo dalis,
Nutilk, nusto, neaimanuok –
Papuotš tave Vlsagalį.*

Juozas Klimas

Gražią saulėtą rudens dieną, kai į valdžios postus pasistiebė šuoliui ir seimo kėdės, agitavo kandidatai, Rimanto Klimo rūpesčiu Ignalinos r., Lauksenių kaiman buvo sukvietusi krašto visoje Lietuvoje išsibarstę žmonės paminėti iš ten kilusio poeto Juozo Klimo (1904-1944), nukankinto Armijos Krajovos kareivių.

Laukstenių kaimas, Juozui Klimui dainuojant eilėmis savo jaunystę, 1918-1920 m. buvo vartomas svetimųjų dnelnuose kaip duzas žaisliukas: sodybų slenkščius mindė tai Raudonosios armijos kareiviai, tai kerštu degantys lenkų daliniai.

1920 m. lenkams šiam krašte įsitvirtinus, prasidėjo žiuri okupacija. Lietuviai, kiek galėdami, gynė savo tautiškumą ir gimtojo krašto žmogaus orumą. Už lietuviybės rėmimą, Antano Gruslio pasakojimu, J. Klimas, kaip ir daugelis kitų lietuvių, buvo žiuriai kankinamas: Kazitiškio arestinėje pakabintas už kojų buvo mušamas "šompalais".

"Tėvyne mano brangiausia, kaip aš tave myliu, vargo supaustas didžiausio, dūsaudamas tyliu. Kantriai kentėsiu, Lietuva, tu šalele mano, lai šventas vardas tavo būva, o aš vaikas tavo", – rašė J. Klimas.

Gretimame Užusienio kaimo dirbtinai atsiradusi administracinė linija perskyrė kaimo laukus, gimines ir žmonių likimus. Kazitiškio arestinė buvo tik J. Klimo kančių pradžia. Petras Česnulis Kanadoje išleistoje knygoje "Nužmogintieji" vaizdžiai aprašė lenkų kalėjimuose lietuvių galgotos kelius juos praėjusio karo su J. Klimu. Lenkų kalėjimams žiaurumu prilygo gulagams. "Pašaukė iš kameros ir nuvedė pas kalvį. Šis ant kojų užkalė 10 kg svorio pančius su grandine tarp kojų. Pančiai nebuvo uždedami ir užrakinami: juos kalvis turėjo ant kojų užkalti... Jei kalvis nusilpęs dirbdamas apalpsta arba neįstengia atlikti skirtas normas, prižiūrėtojas nusiveda ir užmuša kaip simulantą".

Taip P. Česnulis su J. Klimu perėjo Lukiškių, Šv. Kryžiaus, Gardino, Kielcų lenkų kalėjimus. Ir tik vokiečių lėktuvams

užtemdžius padangę, jiems pavyko ištrūkti. Pėsčias per Pinską, Lydą, Vilnių J. Klimas pasiekė gimtuosius Laukstenius.

Vėliau Lavoriškėse dirbantį pašte lenkai vėl suėmė ir nužudė Armija Krajova, kuri šiame krašte žudė lietuvių mokytojus, policininkus, girininkus, net kunigus. J. Klimas be pagarbos buvo užkastas Lavoriškių girioje. Lietuvos valdžia nesirūpina nuo Armijos Krajovos rankų žuvusių tyrimu, nusikaltėlių paieška, parama artimiesiems. Mat bijo sugadinti "gerus santykius" su Lenkija... Šimtą žuvusiųjų ir nukankintų tometinės Lenkijos kalėjimuose atminimą saugo to krašto gyvi liudininkai.

Prisimindami kankinį poetą, Kazitiškio šventovėje, už jo vėlę šv. Mišias aukuoja kun. Jonas Kardelis. Giedoją vargonininko V. Šedukio vadovaujami poeto tėvynainiai. J. Naujalo giesmę pagiedoją Irena Braženaitė.

Ant poeto gimtosios trobos sienų buvo pašventinta atminimo lenta. Kalbėjo Edita ir Kostas Danilevičiai, istorikė Anastazija Kairiūkštytė, Armijos Krajovos aukų klubo sekretorė Janina Saudargienė, poeto eiles skaitė aktorius Vytautas Dumšaitis, patriotines dainas dainavo Irena Braženaitė. Kazitiškio kaimo seklyčios moterų ansamblis, vadovaujamas Danutės Klimaitės, dainavo Antano Šimkūno dainas, parašytas pagal J. Klimo eiles. Kalbėjo iš čia kilę Bronius ir Rimantas Klimai.

Rimanto Klimo rūpesčiu Užusienio kaimo klojime buvo įrengta muziejinė paroda "Kaimo atmintis". Šventės dalyviai susipažino su apylinkės kaimų istorija, Ažvinčių dvaro inventoriu, girininkų ir Aukštaitijos parko istorija. Klogimo "šalinė" vaidino Ignalinos etninės kultūros centro klogimo teatras, dainavo folklorinis ansamblis "Čiulbutė", smuikavo A. Šimkūnas su sūnumi. Apie kaimų paveldą gelbėjimą kalbėjo Kraštotyros draugijos pirmininkė Irena Seliukaitė.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

MIRTIES PRANEŠIMAS

A+A

PRANAS ŠIMELAITIS,

ilgametis Montrelio ir Hamiltono gyventojas, vos peržengęs 87 metus, mirė 2000 m. spalio 23 d. Vilniuje, kur buvo ir palaidotas.

Šeima

A+A BENEDIKTUI STONKUI mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną ANTANINĄ, sūnus – DONATĄ, ARVYDĄ, JONĄ, RIMĄ ir ANDRIŲ su šeimomis bei visus artimuosius –

*Martynas Račys ir dukros Gražina,
Juratė ir Marytė*

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SUNKI ŽIEMA VIEČIŲNUOSE

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus spalio 11 d. paragino vyriausybę skubiai spręsti viečiųnų gyventojų problemas, rašo ELTA/LGTIC. Privatizavus Vilnos aikinę bendrovę "Drobė", buvo nuspręsta uždaryti Viečiųnų skyrių ir atleisti 490 Viečiųnų vėrimo fabriko darbuotojų. Tai sukėlė rimtas pasekmes ne tik Viečiųnų gyvenvietei, bet ir visai Druskininkų savivaldybei, kurioje nedarbo lygis jau buvo vienas aukščiausių Lietuvoje – 20,6%. Fabrikui priklauso Viečiųnų katilinė, vandens tiekimas bei nuotekų valymas, ir šiemet nepasiruošta šildymo sezonui, nesant gamybos neveiks ir nuotekų valymo sistema. "Drobės" ir Druskininkų savivaldybės žinybų nuomos sutartį, nubausti kaltus asmenis ir imtis neatidėliotinių priemonių žmonių teisėms užtikrinti.

TARPTAUTINĖ STATYBOS PARODA

Spalio 11-14 d.d. Vilniaus "Litexpo" parodų centre vyko dešimtoji tarptautinė statybos ir technologijų paroda "Statyba 2000". Šiemet dalyvavo 219 bendrovių iš 7 pasaulio valstybių, daugiausia iš Lietuvos (129). Šiandien smarkiai nukritęs nuo pernykščio 290 dalyvavusių įmonių. Manoma, kad prie parodos susiaurėjimo prisidėjo Lietuvos bendra ekonominė būklė, o taip pat įmonės veržiasi labiau į pavasarį vykstančią statybos ir remonto parodą "Resta". Numatoma rudeninę parodą keisti, pritraukti daugiau projektavimo ir inžinerinių įrengimų įmonių, rašo BNS/LGTIC.

APTARĖ REZULTATUS

Spalio 11 d. pasienyje su Rusija, Pagėgių pasienio policijos rinktinės štabe įvyko Lietuvos, Latvijos, Lenkijos Karaliaučiaus srities ir Vokietijos sienos apsaugos tarnybų atstovų pasitarimas,

kuriam buvo aptarti tarptautinės operacijos "Barjeras-2000" rezultatai, skelbia BNS/LGTIC. Rugsejo 27-28 d.d. įvykdytos operacijos tikslas buvo veiksmų koordinavimas kovojant su nelegalia migracija ir asmenimis, užsiimančiais neteisėtu kitų asmenų gabenimu per valstybės sieną. Sugriežtinta ir vykdyta dokumentų, transporto priemonių kontrolė šalių dalyvių pasienio kontrolės punktuose, muitinėse, sustiprinta sienos apsauga bei pasienio ruožo ribose. Ypatingas dėmesys buvo skirtas asmenų, vykstančių geležinkeliais bei keliais, kontrolei. Įvairiuose Lietuvos pasienio ruožuose už pažeidimus buvo sulaukyti 63 asmenys. Lenkijos pasieniečiai pasienyje su Rusija sulaukė daugiau kaip 3 tonas kontrabanda gabento gintaro.

"VATES" VADOVO PAREIŠKIMAI

Valstybinės atominės energetikos saugumo inspekcijos (VATES) vadovas Saulius Kutas spalio pradžioje pareiškė spaudoje savo nuomonę apie Ignalinos atominės elektrinės (IAE) saugumą ir kitus klausimus, praneša BNS/LGTIC. Jis nepastebėjęs IAE saugumo pablogėjimo požymių. Baigiamas remontuoti pirmasis IAE blokas, kuris buvo sustabdytas balandžio mėnesį. Remonto metu įgyvendinta daug priemonių IAE saugai pagerinti, atliktas išsamus technologinių kanalų patikrinimas. S. Kutas susirūpinęs dėl IAE finansinių problemų, nors pastaruoju metu būklė šiek tiek pagerėjusi, nes AB "Lietuvos energija" dalimis grąžina beveik 300 mln. litų skolą. Jo teigimu, politikai neišsprendžia elektros energijos eksporto problemų, kad IAE veikimas (eksploatacija) būtų efektyvus. Jis pripažina, kad ketinimai 2004 m. uždaryti pirmąjį bloką rūpi įmonės tarnautojams, yra tokių, kurie gavo pasiūlymų dirbti kitur, Rytuose ir Vakaruose.

LANKĖSI ENERGETIKOS ŽINOVAI

Vilniuje rugsejo 25-28 d.d. lankėsi Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) delegacija, kuri tyrė Lietuvos poreikius, susijusius su pasirėngimu iki 2005 metų nutraukti Ignalinos atominės elektrinės (IAE) pirmojo bloko veiklą, skelbia BNS/LGTIC. TATENA ketina suteikti pagalbą Lietuvos institucijoms, ruošiantis bloko uždarymo darbams ir juos atliekanti. Atstovai susitiko su įvairių institucijų pareigūnais, aptarė projekto darbų planą šiems metams ir 2001-iesiems. TATENA pagalba bus teikiama pagal ketverių metų pagalbą Lietuvai programą, į kurią įeina žinovų parama, įvertinant rengiamus veiklos nutraukimo projektus, taip pat stažuoti, mokymų ir darbo susitikimų Lietuvos specialistams organizavimas. IAE bus uždaryta anksčiau projekto nustatyto laiko, nes ji laikoma nepakankamai saugia dėl dviejų joje veikiančių sovietų gamybos RBMK reaktorių. RSJ

BPL Import/Export SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą

SKAMBINTI 905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai

Siuntiniai paimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigų.

Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

PLB seimo atstovų išvykos dalyviai, pervažiavę Lietuvos-Gudijai sieną

Nuotr. St. Daliaus

PASTABOS IR NUOMONĖS

Sukilimą prisiminus

Dipl. inž. PILYPAS NARUTIS
Vienas iš sukilimo organizatorių

Kas dabar 1941 m. Lietuvos sukilimo išsivystę? 2000.IX.12 Lietuvos seimas priėmė įstatymą, kuriuo 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos Laikinosios Vyriausybės (LLV) "Nepriklausomybės atstatymo deklaravimo" pareiškimas yra pripažįstamas Lietuvos respublikos teisės aktu.

Šis Lietuvos seimo vienbalsis nutarimas (trys – susilaikė), kad 1941 m. birželio 23 d. tautos sukilimas yra teisėta 1941 metų tautos išraiška ir dabar visuotiniai niekam seime nesipriešinant patvirtintas, turi didelę istorinę reikšmę, nepaisant kokių formalumų po balsavimo priėmimo yra atliekami, uždailinami, privačiai diskutuojami ir pats įstatymas sustabdomas.

Šis 2000.IX.12 Lietuvos seimo sprendimas yra istorinis faktas, naujas teigiamas lietuvių tautos pasisakymas, 1941 m. tautos sukilimo įvertinimas.

Ir dabartinis stebėtojų išgąstis dėl 1941 m. Lietuvos sukilimo yra reikšmingas. Šis išgąstis pasirodo kaip vertas visuomenės dėmesio. Prisiminkime sukilimą.

Pirmoji sukilimo fazė (kažkodėl, retai prisimenama!) – 1941 m. birželio 22 apie 12 val. Lietuvos sukilimas buvo pradėtas skelbiant atsisakymą per Aleksoto LAF radiją. Jis buvo mažesnės apimties, perduotas Nemuno-Neris santonke trumpų bangų radijo siųstuvu ribotoje erdvėje. Jo išsivystę aukštoji vadovybė – NKVD ir iš Kauno pabėgę visi Lietuvos "liaudies valdžia". Tai buvo pirmasis išgąstis.

1941 m. birželio 23 d., 9 val. 28 min., visuotinis tautos sukilimas buvo paskelbtas per Kauno radiją plačiai erdvei – Lietuvai ir pasauliui. Tai buvo visos tautos išraiška, kurios išsivystę Aukščiausioji to meto Vokietijos politinė vadovybė, karą paskelbusi sovietinei Rusijai. Vokietija išsivystę ir tuojau reagojo – areštavo plk. K. Škirpą Berlyne, nes jis buvo LLV ministras pirmininkas.

Ar nenustabu? Areštavo! (Taip menkai minimas šis faktas!) Šis areštavimas tuoj po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, pareiškimo, kad išsivaduosime iš Sovietų Sąjungos okupacijos ir skelbiame LLV (tokia, kokią mes, lietuviai, norime!), išgąstis.

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat, BSc.Phm

10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)

Nemokamas vaistų pristatymas

Sveikatos priežiūros įrankiai

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6

Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos nrašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIMU SIUNTINIUS: TREČIADIENIAIS 4-6 V.V., KETVIRTADIENIAIS 10 V.V.-1 V.D.D.

Petrus Šturmą (Toronto raj.) (905) 271-8781

Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156

Bernardas Mačys (905) 632-4558

dino Reichą. Dar didesnė istorinė reikšmė – K. Škirpa areštavimas.

K. Škirpos areštavimas, įvykdytas aukščiausios to meto Berlyno politinės vadovybės, buvo analogiškas veiksmas, primenantis areštą 1940 m. liepos mėnesį Lietuvos ministro pirmininko Ant. Merkio, Maskvos politinės vadovybės įsakymu, kad netrukdytų "išlaisvinti" Lietuvą.

Nusigando didžioji Vokietijos karinė vadovybė tos mažos lietuvių tautos didvyriško veiksmo – sukilimo, įvykdyto prieš Maskvą, parodant pasauliui, kad Lietuva, pritariant Berlynui, buvo Maskvos okupuota. Berlynas reagojo karštais, areštais, tarsi Lietuvos sukilimas būtų palietęs ir gal suardęs visą tą užplanuotą Vokietijos žygį – "Drang nach Osten!"

Areštavimas ir neleidimas K. Škirpos (o taip pat ir LLV ministro R. Škipio, gyvenančio Berlyne) į Lietuvą atvykti, nesustabdė sukilimo kovoti ir siekti nepriklausomybės. K. Škirpą areštavus, jo pareigas perėmė kitas lietuvis, karą karo fronte – vieną kareivį sužeidus, kitas pėrima jo kulkosvaidį ir šaudė ir priešą toliau. Šį kartą lietuvių kareivio nusigando vokiečiai kareivis, bet lietuvis kareivis nenusigando vokiečio kareivio.

Naciai ėmė visokias būdais LLV-ei trukdyti dirbti, kol ją po šešių savaitių nušalino. (Nors K. Škirpa ruošėsi ir net savo programą rašė, bet jo programa ir mąstymai liko negavę eigos. Kiti Lietuvoje esantieji LLV ministrai, nacių terorizuojami, apskundimais sąlygomis, rizikuodami savo gyvybe siekė nepriklausomybės). Tauta, sukilusi prieš sovietinę okupaciją, rėmė LLV-bę ir vieningai tęsė kovą prieš naują okupantą – nacinę Vokietiją.

Šiandieną aš, kaip vienas iš sukilimo organizatorių, džiaugiuosi, kad po 50 metų, dabar 2000.IX.12 Lietuvos seimas, primindamas 1941 m. birželio 23 d. sukilimą prieš Sovietų Sąjungos okupaciją, vieningai išsakė tautos nusistatymą, patvirtindamas Laikinąją Lietuvos Vyriausybę kaip teisėtą, sugrįžusią Sovietų Sąjungos skelbtą mitą – įsijungimą į SSSR, siekusią, kad 1941 metais būtų Lietuva nepriklausoma ir laisva valstybė, vykdytų si antinacinę rezistenciją.

Nenuostabu, kad dabar kilo išgąstis 1941 m. sukilimą įteisinant, panašiai kaip sukilimo metu Maskvoje ir Berlyne. Iš tų pačių šaltinių einantis išgąstis jau 50 metų klastoja Lietuvos istoriją. Dabar sukeltas išgąstis yra ano meto okupantų aidas: reikiama nuomonė nieko bendro neturintys su tikrove su tautos ir ano meto Lietuvos piliečių valia. Jaučiamas siekis slopinti tautos norą kovoti su okupantais, ir noras, kad Lietuva paklustų svetimųjų valiai. Reikia didžiulius, kad Lietuvos Laikinoji Vyriausybė kovojo ir prieš Maskvą, ir prieš Berlyną, Lietuvos laisvę gynė.

Hamilton, Ont.

"VAIKŲ DIENOS CENTRO" komitetas š.m. lapkričio 12 d. jaunimo centro salėje po Mišių (9:30-12) rengia pusryčių ir loteriją. Savo atsilankymu pagelbėsime benamiams Lietuvos vaikams, lietuviškoje valgykloje pasistiprinsite bulviniais kukuliais, koldūnais, kava ir pyragais; išmėginsite ir laimę turtingojo loterijoje. A.V.

A.A. RAMUTĖS JURGUTIE- NĖS atminimui "Vaiko tėviškės namams" Alf. E. Kybartai aukojo \$20.

A.A. RAMUTĖS JURGUTIE- NĖS atminimui aukojo "Pagalbą Lietuvos vaikams": \$30 (JAV) – D. V. Jakovickai; \$20 – V. J. Kežnaitis. Už aukas dėkoja –

PLV komitetas

Calgary, Alberta

A. a. JULĖ SINKEVIČIENĖ mirė Kalgarije 2000 m. rugsejo 29 d., sulaukusi 90 m. Gimė 1910 m. vasario 16 d. Gruoziuose, Pasvalio rajone. Lietuvis paliko tolimus gimines. Palaidota spalio 5 d. Šv. Marijos kapinėse, kur jau ilsiu daugelis į amžinybę iškeliavusių lietuvių. KLB Kalgario apylinkė artimusioms užjaucia šios netekties progą. K.D.

Winnipeg, Man.

A.A. PETRUI ŽIMINSKUI mirus Vinipege, užjaušdami jo žmoną Oną, dukrą Nijolę Petrak su šeima, seserį, brolių ir kitus gimines Lietuvoje, Lietuvos našlaičiams parenti aukojo: \$100 – Ona Žiminskienė ir dukra Nijolė; \$50 – Giltutė Janušienė, Verutė Zavadkienė; \$40 – K. E. Kalasauskai; \$30 – G. V. Rutkauskai, T. Y. Timermanai, Y. B. Barkauskai.

Carizmo ir bolševizmo...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Žinia apie knygnešio mirtį pasklido po plačias apylinkes. Į laidotuves susirinko daug lietuvių tremtinių. Lietuvis iš eglėlių ir lauko gėlių puynė vainikus, gėlėmis papuošė velionies karstą. Knygnešio laidotuves buvo iškilmingos. Gedulinioje eisenoje dalyvavo ir daug vietinių gyventojų – senųjų tremtinių palikuonių. Atsisveikinimo žodį prie kapo duobės tarė nepriklausomos Lietuvos karininkas Mykolas Dabulevičius, gyvenęs vienoje trobelėje su Akelačiais.

Apie antrą kartą į Manzurką patekusį knygnešį J. Akelačią žinia pasklido labai plačiai. Poetas tremtinys Jonas Graičiūnas pro Manzurką keliavo savais tremties keliais. Sužinojęs apie knygnešį, jį aplankė, susipažino, išsišnekojo ir vėliau parašė baladę apie knygnešį "Sūduvis Akelačias".

Atgimimo metais buvo prisiminti savi didvyriai. Buvo prisimintas ir J. Akelačias. Masyvus maumedžio kryžius nuo knygnešio kapo buvo pargabentas į Tėvynę ir 1989 m. rugsejo 18 d. perduotas knygnešio dukroms. Dabar tas kryžius saugomas knygnešio jaunystės miesto Marjampolės muziejuje.

Kaip pasakoja knygnešio dukros, jų tėvelis iki paskutinės gyvenimo dienos puoselėjo viltį sugrįžti į Tėvynę.

1990 m. rugpjūčio 14 d. J. Akelačio palaikai į Tėvynę parvežė dukra Laimė su sūnumi Arvydu Milvydu ir brolio Algimanto sūnumi Rimu Akelačiu.

1990 m. rugpjūčio 18 d. knygnešio palaikai labai iškilmingai buvo perlaidoti Kauno Petrašiūnų kapinėse. Tarp daugelio kalbėjusiųjų prie kapo duobės antrą kartą atsisveikinimo žodį tarė ir Mykolas Dabulevičius.

Po penkto tremčių galų gale amžiams šventojai Lietuvos žemėlėje atgulė knygnešys Juozas Akelačias, vienas paskutiniųjų šlovengosios knygnešystės atstovų.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Petersburg, FL, lietuvių telkinys, kaip rašoma "Lietuvių žinių" 292 nr., BALFo organizacijos skyrius spalio mėn. vykdė aukų rinkimo vakų. Iš tikrųjų toks vakas vyko visuose BALFo skyriuose JAV-se. Per 56-rių metų veiklą ši organizacija rinko aukas ir teikė pagalbą vargstantiems Lietuvoje ir kituose kraštuose. BALFo šalpa vyksta ir toliau. Per 1999 m. BALFo išsiųstos šalpos vertė yra 777,000 dol., iš kurių 567,000 dol. pasiūsta į Lietuvą, 170,000 dol. į Seinų kraštą, 40,000 dol. į kitus kraštus. Šalpa į Lietuvą buvo pinigais (309,000 dol.) ir siuntiniais. Daugiausia siuntiniai buvo siunčiami tiesiogiai atskiroms šeimoms. Piniginė šalpa buvo teikiama Politinių kalinių sąjungai, Tremtinių sąjungai, Tremtinių grįžimo fondui, Betanijos sriubos virtuvei Vilniuje, jaunimo stovykloms Berčiūnuose ir Žygaiciuose, Klaipėdos dvasinės pagalbos centrui, vaikų našlaičių globai.

Urugvajus

Imigracijos institutas Montevideo mieste šeštadieniais turi radijo pusvalandį ateivių reikalams. Šioje programoje pateikiama ateivių organizacinė veikla. Rugpjūčio 26 d. šioje programoje dalyvavo Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos pirm. D. M. Aleksejus bei Lietuvių jaunimo sąjungos atstovs C. Veta, apibūdindami lietuvių veiklą Urugvajuje ir pateikdami lietuviškos muzikos melodijų. Buvę laikai, kaip rašoma "Žinių" 2000 m. 36 nr., kai lietuviai per savaitę turėjo tris radijo programas. O dabar nėra nė vienos. Džiaugiamasi, kad lietuviai, nors ir retkarčiais, gali nemokamai pasirodyti Informacijos instituto radijo programoje.

Australija

Tautos šventę Hobarto lietuvių šventė rugsejo 9 d. Patriotinių cėlėračių, sukurtų nepriklausomybės atgavus, deklamavo St. Augustinavičius. Paskaitą apie prof. K. Pakšto sumanytą įsteigti "Atsarginę Lietuvą" skaitė A. Taškūnas. Pats sumanymas, pasak kalbėtojų, nebuvęs blogas, bet pasirinkti normaliam gyvenimui netinkami kraštai – Angola ir Britų Hondurasas. Buvo iškeltas klausimas, kodėl Australijos lietuviai ateiviai nesusiūrė į vieną vietovę – pvz. Tasmaniją. Šioje saloje puikus klimatas, derlinga žemė, graži gamta. Šiuo laiku lietuviai būtų galėję užimti vietas Tasmanijos valdžioje. Minėjimas baigtas Tautos himnu. ("Mūsų pastogė" 2000 m. 38 nr.).

Britanija

Lietuvoje, kaip rašoma Šv. Kazimiero šventovės Londone leidinyje "Veni" 10 nr., atgaivintas karmeličių vienuolynas, caro uždarytas prieš 135-rius metus. Skotijos karmeličių vienuolė Mary Joseph, lietuvaite, susirašinėjant su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi, buvo pakviesta į Lietuvą atgaivinti karmeličių vienuolyną.

Išvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisyto ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

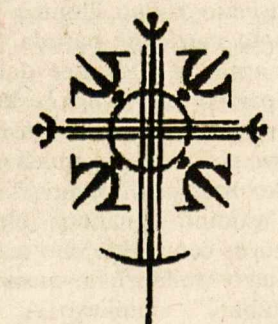
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ: PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.50%
santaukas2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%
Asmeninis nuo7.80%
nekiln. turto 1 m.7.80%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius4.10%
180 dienų indėlius4.25%
1 m. term. indėlius5.25%
2 m. term. indėlius5.45%
3 m. term. indėlius5.60%
4 m. term. indėlius5.75%
5 m. term. indėlius5.80%
RRSP ir RRRF
(Variable)2.50%
1 m. ind.5.25%
2 m. ind.5.55%
3 m. ind.5.85%
4 m. ind.6.05%
5 m. ind.6.30%

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaunčia kitus

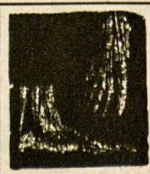
Sudbury

Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- LAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKU EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176

X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541

X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Jos augintiniai - lietuviški ažuolai

Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos sukaktis

KAZYS BARONAS

Artinamės prie 2-tūkstančių metų pabaigos, kartu su jais prisimindami Lietuvai ir lietuvių tautai svarbią Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos 85-tąją įsteigimo sukaktį.

Gimnazija buvo įsteigta 1915 m. rugsėjo mėn., bet mokslo dar pradėtas spalio mėn. 18 d. su 47 mokiniais. Tačiau jau 1920 m. joje veikė 20 klasių su 519 mokiniais. Ši mokykla įsteigta Lietuvos Vytauto Didžiojo gimnazijos centro komiteto dėl karo nukentėjusiems šelpiti.

Mano dienos Vilniuje

Gimiau dar laisvame Vilniuje, nes 1920 m. rugsėjo mėn. Lietuvos vyriausybė ir kariuomenė dar buvo Gedimino mieste. Tačiau nerūpestingos jaunystės dienos prabėgo lenkų okupuotoje sostinėje, lankant Vilniaus "Ryto" lietuvišką pradžios mokyklą Literatų g-vėje bei Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją, pradžioje Kaštonų g-vėje ir berods nuo 1932 m. Jakšto Dambrausko gatvėje.

Sulaukęs senatvės labai dažnai mintimis persikeliu į gimtąjį miestą, kurį beveik po 50-ties metų aplankiau 1992 m. Pirmiausia, broliaukui nuvežtas į

Vėlinių diena

Ateinam pagerbti savųjų,
Žiedeliais užklojam kapus.
Žvakelių liepsnose paskendę,
Mes meldžiamės šįnakt už jus.

Ir šįnakt jums Requiems groja
Berželiai giliausio tyloje,
Savieji, prie kapo sustoję,
Paskendę tyliuosiu maldoje.

Mirtis, sako, žmogui – palaima.
Tik pėdsakai žemėj išnyks.
Taip visa, kas gyva, praėina.
Net gelės nušalę sunyks.

Pasaulį palikti mums lemta,
Išnykti, kaip žiedėliai baltam.
Ateinam pas jus mes ne kartą
Ir ruošiamės keliui šitam.

Rudens lašai

Šią naktį lietus palijo,
O rytas tiktai ūkanotas.
Vėjelis lengvai nuvilnijo,
Bet lapas paliko rasotas.

Pageltę lapelis nurudęs,
Jau laikas jam kristi žemyn.
Nuo lengvo vėjelio sujudęs
Dar žvelgia į šalį tolyn...

Ploniausia šakelė dar laiko
Ir uogą, ir lapą rasotą.
Nedaug jau beliko jiems laiko
Ant rudensio medžio kaboti.

Šiandieną gamta ypatinga –
Taip spindi lašai ant šakų,
Ant lapų, tarytum sustingę...
Tiek daug sidabrinų lašų.

Birutė Žilinskaitė-Papeckienė,

Marijampolė

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Ntr. M. Pranevičius

Atsiųsta paminėti

Vytautas Antanas Dambra, VAKAR, ŠIANDIEN, VISUOMET. Autoriaus straipsniai įvairiomis temomis. Redaktoriai – Rima Mekaitė ir Arvydas Valionis. Išleido leidykla "Du Ka" (T. Vrublevskio g.6, LT-6600 Vilnius). Vilnius, 2000 m., 656 psl.

LITHUANIAN HERITAGE Magazine. September – October 2000. Publisher – Editor Val Ramonis. Baltech Publishing, P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225. Subscription in the US: \$50.95, Canada: US \$41.95, other countries: US \$50.95.

LITUANUS. The Lithuanian Quarterly. Volume 46: 3 (2000).

tėvo, brolių ir sesių amžino poilsio vieta – Rasų kapines, gyvenimus namus, Alma Mater Vilnensis, pradžios mokyklą ir lietuvių gimnazijos rūmus. Juk su jomis ir yra pažymėti greitai prabėgę metai.

Teisingai hamiltonietis Kazys Mileris "TŽ" 1989 m. gegužės 23 savo straipsnį "Neskubėkite, mes čia palauksime" taip užbaigė: "Mūsų rašytoja M. Pečkauskaitė-Satrijos Ragana savo vienoj apysakoj apie mirtį yra pasakius: 'Viešpatie, kaip lengva numirti ir kaip sunku pergyventi artimo žmogaus mirtį...' O kapinės yra geriausias to liudytojas".

Savo atsiminimais norėčiau pasidalinti su skaitytojais, kadangi Vilniaus VD gimnazija skiepjo moksleiviams ne tik krikščioniškai-lietuvišką dvasią, bet kartu ji buvo tas ugnikalnis, kurio lietuviška lava užliedavo lenkišką grubonišką kelią. Moksleiviai, jos abiturientai – studentai atostogų metu pasisklidavo po Švenčionių, Tverėčių, Adukiškių, Mielagėnų, Varėnos, Valkininkų, Marcinkonių, Druskininkų, Ašmenos plotus, slapta rengdami vaidinimus, paskaitas, slapta klausydami Kauno radijo žinių, prisidėdami prie giedojimų šventovėse.

Lenkų okupacijos laikais

Prisimintinas yra Kalvarijų lankymas Sekminių dieną, žyguojant su lietuvių gimnazijos orkestru ir Vilniaus gatvėse skambant lietuvišioms giesmėms. Prisimintinos yra Vėlinės Rasų ir Antakalnio kapinėse. Moksleiviai ir studentai, susirinkę prie dr. Jono Basanavičiaus kapo (Patriarchas palaidotas prieš koplyčią) sugiedodavo "Viešpaties angelas" ir Lietuvos himną, gerbiant dr. J. Basanavičių uniformuotiems skautams.

Tikra kova su lenkų policija vyko prie žuvusių už Vilnių lietuvių karių kapų, palaidotų šalia lenkų karių. Mat tuo laiku atvykdavo vaivada Bocianis su visa "svita". Jo laukė moksleiviai, studentai, pradėdami maldą ir užbaigdami Lietuvos himnu ir Antakalnio kapinėse. Lenkų policija guminėmis lazdomis vaikydavo jaunimą, tačiau grupėmis išsisklaidę tarp kapų lietuviai baigdavo himno žodžius. Kiekvienais metais būdavo sumimtų, daugeliui teko "paragauti" lazdu.

Tautinė dvasia

Taigi gimnazija buvo ne tik mokslo įstaiga. Ji formavo moksleivius ir politiniam gyvenimui. Gimnazijoje buvo dėstoma Lietuvos istorija, geografija, rodymas Lietuvos žemėlapis su Vilniaus ir Suvalkų kraštais. Nežinau, kodėl toks žemėlapis nepasiekė Lenkijos policijos akių ir ausų, nors šnipų gimnazijoje tikrai buvo. Tokiu pavyzdžiu gali būti dviejų mokinių suėmimas.

Buvau, rodos, antroje klasėje. Staiga pamokų metu visoje gimnazijoje pasigirdo balsas: "Vyrai, gelbėkimės". Pasirodo, kad lenkų policija suėmė du aštuntos klasės mokinius, atliku-

sius lenkų kariuomenėje dviemė tarnybą Lomžoje. Jie buvo kaltinami šnipinėjimu Lietuvai. O kad ši tautinė dvasia buvo gyva kiekvieno moksleivio širdyje, tai liūto dalis nuopelnų priklauso VD gimnazijos mokytojams.

Visai teisinga mano lietuvių kalbos mokytoja Gražutė Šlapelytė-Sirutienė. Ji rašė: "VD gimnazija gali didžiulius savo steigėjų ir mokytojų. Pirmuoju jos direktorium buvo nepriklausomybės akto signataras, būsimasis Vilniaus un-to rektorius prof. Mykolas Biržiška. 1922 m. ji ištrūmė į nepriklausomą Lietuvą, gimnazijos vadovybė perėmė žinomas pedagogas, vadovėlių autorius, rašytojas Marcelinas Šikšnys (slap. Šiaulėniškis, K.B.). Jis buvo mokinių gerbiama ir mylimas (buvo ir matematikos mokytojas). Išgyveno 96 metus.

Buvę mokytojai

Vilniaus VD gimnazijos mokytojai ilgesnį laiką yra buvę daugelis mūsų tautos garbingų vyrų, būsimų nepriklausomos Lietuvos aukštųjų pareigūnų, mokslininkų: pirmasis Lietuvos respublikos prez. Antanas Smetona, Aleksandras Stulginskis, arkiv. M. Reinsys, prof. A. Janulaitis, Lietuvos banko direkt. P. Grajauskas, profesoriai Vaclovas ir Viktoras Biržiškos, dail. A. Varnas ir kt. Į jų vietas vėliau stojo Šv. Mikalojaus parapijos klebonas kun. K. Čibiras (1943 m. kovo mėn. užmuštas kritusių rusiškų bombų, K.B.), K. Stašys, dr. I. Šlapelis, B. Untulis ir kt.

Be to, atkreiptinas dėmesys į VD gimnazijos mokytojų nuopelnus visoms Lietuvos mokykloms – ruošimą pirmųjų mokyklinių vadovėlių lietuvių kalba. Neįmanoma buvo ilgai verstis konspektais ar vertimais iš svetimų kalbų, todėl Lietuvių mokslo draugija ėmėsi iniciatyvos leisti, o mokytojai suskato ruošti vadovėlius. Dažnas vyresnės kartos tautietis, augęs ir lankęs mokyklą ne tik Vilniuje, bet ir nepriklausomoje Lietuvoje, prisimins mokesis skaityti iš Esmailio "Sakalėlio", matematikos – M. Šikšnio, gamtos ir geografijos – M. Stankevičiaus (vietoje "Europa" ištardavo "Jevropa", sukeldamas juoką mokinių tarpe, K.B.) ir kt.

Direktorius Šikšnys

Atskirai norėčiau paminėti gimnazijos direktorių Marceliną Šikšnį. Kalbama, kad 1944 m. liepos mėn. lenkų partizanai, ieškodami pasilikusių lietuvių Vilniuje, surado Žvėryne ir Marceliną Šikšnį, ir nutarė jį sušaudyti, tačiau atpažintas kaip "geras" lietuvis buvęs paleistas.

Kad gimnazija nedingo lenkiškų audrų bangose – tai nuopelnas ypač gimnazijos direktoriaus M. Šikšnio. Mylimas ir gerbiamas jis buvo mokytojų, mokinių, studentų. Dar ir dabar atsimenu jo kartotą žodį "ašku-ta". Išdėstęs dviejose lentose ilgą Pitagoro teoremą, jis ją baigdavo "ašku-ta" žodžiu. Nežinau ir šiandieną ką tas žodis reiškia, tačiau spėju, kad tai dviejų žodžių derinys "ašku tau".

Tolerantas buvo lenkų kalbos mokytojas krovietis Pizlo, karštas lenkų patriotas, istorijos ir geografijos mokytojas Puciato, žydų tautybės matematikas Renhole (teko sutikti Toronte, apkaltino lietuvių žydų žudynėm) ir vokiečių kalbos iš Austrijos pabėgęs ir Lenkiją Kalbuss. Giliausi filosofiniai pamokslai, dažnai mokiniams nesuprantamais pasižymėjo liturgikos vadovėlių autorius kun. K. Čibiras.

Labai gaila, kad grįžus Vilniui Lietuvai M. Šikšnys visiškai netikėtai buvo iš direktoriaus pareigų atleistas. Tai sukėlė jo buvusių mokinių didžiulį pasipiktinimą. Jo vieton buvo paskirtas Troškūnas. Jautriai išgyveno M. Šikšnys šią neužtarnautą Švietimo ministerijos žingsnį, nes, užaugintas Vilniuje stiprus lietuviškas ažuolas buvo jo nuopelnas. Nesulaukęs joks padėkos, tad užsidarė šeimos ratelį, pasivaikščiavo gyventame Vilniaus Žvėryno priemiestyje.

VD gimnazijos sukaktį turėtų paminėti Lietuvoje jos moksleiviai, o anapus Atlanto bent spaudoje parašytų prof. Kakarička Čilėje, dr. Jonas Šalna, dr. E. Ringus, dr. Alf. Kisielius ir kt., bent tuo atsidėkodami Lietuvai už nemokamą mokslą Vilniaus VD gimnazijoje.

Rašytojos Žemaitės skulptūra jos gimtinės Bukantės (Plungės rajonas) sodyboje

Nuotr. K. Dubausko

Literatūros paribio knygos

Dalios Striogaitės "Avangardizmo kūryboje" išleido Lietuvių literatūros tautosakos institutas 1998 m. (Antakalnio 6, 2055 Vilnius). Tai mokslinė knyga apie lietuvių literatūrą trečiame dešimtmetyje (Naujosios literatūros studijų serijoje). Ši knyga išsamiai nagrinėja avangardizmo mūso literatūroje – keturvėjininkus, Trečią frontą... Knygos autorė gilinasi į tos srities kūrybiškąją stichiją, į literatūros funkcijų naujoviškumą – modernų žodį, novatorišką formą, savotišką semantiką ir jos žaismę, aktyvios sąmonės darymą...

Poetai K. Binkis, Tysliava, Sals Semerys, Rimydis, Boruta, Morkūnas, Tarulis, Žlabys Žengė, Raila... Tai tie (ir kiti) autoriai, tuo metu sujungę, padarę įvairesnę lietuvių literatūrą. Mokslinė knyga, o parašyta lengvu stiliumi – suprantama gal ir kiekvienam skaitytojui. Ji ypač naudinga literatūrą studijuojančiam jaunimui.

Mokslinė knyga, o parašyta lengvu stiliumi – suprantama gal ir kiekvienam skaitytojui. Ji ypač naudinga literatūrą studijuojančiam jaunimui.

Vytauto Mačernio kūryba

ČESLOVAS VALDAS

OBCARSKAS

Vytautas Mačernis eilėraščių pradėjo rašyti dar būdamas penktoje gimnazijos klasėje. Su autentiška kūryba pasireiškė jau septintoje gimnazijos klasėje, kur jis pradėjo rašyti originalių eilėraščių ciklą "Vizijos". Jis gimė Žemaitijoje, Telšių apskrityje, Šarnelės kaime 1920.VI.6. (Kita versija sako, kad jis gimė 1921 m.). Vytauto Didžiojo universitete Kaune studijavo anglų kalbą ir literatūrą, o vėliau persikėlė į Vilniaus universitetą, kur studijavo filosofiją. Vilniuje literatūrą pobūviuose jis skaitydavo savo eilėraščių. Buvo gerai įvertintas žymiausio mūsų poeto Putino.

Tų Mačernio vizijų yra septynios. Penktoje vizijoje jis sako: "Pamėgau tolimus, klaidžius kelius, kuriais negalima begrįžt

išėjus".

Mačernis žuvo Žemaitijoje, besitraukdamas į Vokietiją, užkliudytas patrankos svedinio skeveldros 1944 m. spalio mėnesį. Jo "Vizijos" buvo išspausdintos Romoje po Antrojo pasaulinio karo, o jo visa eilėraščių rinktinė išleista Amerikoje, paruošta Kazio Bradūno. Vytauto Mačernio poeziją gerai ir išsamiai nagrinėjo Juozas Girnius "Žemės" poetų antologijoje, o vėliau ją taip pat labai vertino ir Alfonsas Nyka-Niliūnas.

Mačernio "Vizijos" parašytos turtiną lietuvių kalbą, ilgomis eilutėmis su atsiliepiančiais rimais bei asonansais. Jo SONETAI, priešingai, yra parašyti daugiau suglausta forma, kur pasitaiko ir rimo nesklaidumų, bet vis tiek jie yra originalūs, vaizdingi ir gilios minties, kuriuose atsispindi tikra kūryba.

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo dalyvius linksmina Vilniaus universiteto kieme tautinio meno ansamblis "Šilkas" iš Kauno

Nuotr. K. Dubausko

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

M. K. Čiurlioniui, gimusiam prieš 125 metus, š.m. rugsėjo 22, jo gimimo dieną, Vilniuje prie M. K. Čiurlionio menų gimnazijos atidengtas skulptoriaus Žilvino Landsbergo sukurtas paminklas pagal architekto J. Palaimos projektą sutvarkytoje aplinkoje. Iškilmeje dalyvavo vyriausybės, Vilniaus savivaldybės bei kai kurių organizacijų vadovai bei atstovai. Paminklą atidengęs seimo pirmininkas V. Landsbergis priminė, kad Čiurlionis Vilniuje atėjęs tarnauti lietuvių tautai, dirgavęs chorams, rengęs meno parodas, susipažinęs ir su būsimąja žmona Sofija Kymantaite. Pasak gimnazijos direktoriaus R. Kondroto, sumanytas paminklą statyti kilęs prieš trejus metus. Tam pritarė ir lėšas aukėjo moksleiviai, tėvai ir mokytojai, parėmė Kultūros ministerija, Vilniaus savivaldybė, Stasio Karoso fondas, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius H. F. Fiseris ir kt. Kaip ELTA rašo, iškilmeje dainavo M. K. Čiurlionio menų gimnazijos choras, grojo smuikininkų ansamblis.

Mato Šalčiaus, žymaus žurnalisto, keliautojo, mokytojo, vadovėlių rašytojo, 110-tosios gimimo metinės paminėtos š.m. rugsėjo 29 d. Lietuvos mokslo akademijoje, Vilniuje, dalyvauiant mokslo bei žurnalistikos darbuotojams, keliautojams, kitiems kultūros veikėjams. Koncertavo Mokslo akademijos mišrus liaudies choras. Kaip ELTA pažymi, M. Šalčius kilęs iš Prienų krašto, mokytojavo, redagavo Lietuvos mokytojų sąjungos leidinį "Mokykla". Caro valdžios iš mokytojų pareigų atleistas, išvyko į JAV, studijavo žurnalistiką, 1919 m. grįžo į Lietuvą, vėl mokytojavo, reikiškės visuomeninėje veikloje, buvo vienas iš Šaulių s-gos steigėjų, priklausė Lietuvos rašytojų ir žurnalistų sąjungai, dirbo laikraščio redakcijoje. Pasižymėjo savo keilione po pasaulį 1929 m. ir po parašyta šešių dalių knyga "Svečiuose pas 40 tautų". Yra išvertęs H. K. Anderseno ir kitų autorių pasakų, išleidinėjo apžvalginį Lietuvos žemėlapi. 1936 m. išvyko į Pietų Ameriką, Argentinijoje organizavo lietuvių, daug keliavo, mirė Bolivijoje 1940 m.

Lietuvos valstybiniame muziejuje š.m. spalio 7-25 d.d. vyko paroda "Lietuvos respublikos filatelija", skirta pirmojo pašto ženklų "Atgimimo angelas" dešimtmečiui paminėti. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, pirmasis dail. Violetos Skabeikienės sukurtas pašto ženklas pasirodė 1990 m. spalio 7 d. Iš viso per nepriklausomybės dešimtmetį buvo išleista apie 300 lietuviškų pašto ženklų. Parodoje buvo išstatytas ir Čikagos filatelistų draugijos "Lietuva" muziejui padovanotas pašto ženklų rinkinys bei kiti žinomų filatelistų rinkiniai.

Mačernis žuvo Žemaitijoje, besitraukdamas į Vokietiją, užkliudytas patrankos svedinio skeveldros 1944 m. spalio mėnesį. Jo "Vizijos" buvo išspausdintos Romoje po Antrojo pasaulinio karo, o jo visa eilėraščių rinktinė išleista Amerikoje, paruošta Kazio Bradūno. Vytauto Mačernio poeziją gerai ir išsamiai nagrinėjo Juozas Girnius "Žemės" poetų antologijoje, o vėliau ją taip pat labai vertino ir Alfonsas Nyka-Niliūnas.

Mačernio "Vizijos" parašytos turtiną lietuvių kalbą, ilgomis eilutėmis su atsiliepiančiais rimais bei asonansais. Jo SONETAI, priešingai, yra parašyti daugiau suglausta forma, kur pasitaiko ir rimo nesklaidumų, bet vis tiek jie yra originalūs, vaizdingi ir gilios minties, kuriuose atsispindi tikra kūryba.

Iš Vėlinių koncerto Punske

Nuotr. J. Paransevičiaus

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo dalyvius linksmina Vilniaus universiteto kieme tautinio meno ansamblis "Šilkas" iš Kauno

Nuotr. K. Dubausko

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.20%	Asmeninės paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 4.70%	
1 metų term. indėlius 4.85%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.10%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 5.15%	Neklin. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 5.20%	Su nekeičiamu
5 metų term. indėlius 5.30%	nuošimčiu
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.60%	1 metų 7.70%
1 metų GIC-met. palūk. 5.10%	2 metų 7.75%
2 metų GIC-met. palūk. 5.35%	3 metų 7.85%
3 metų GIC-met. palūk. 5.40%	4 metų 7.95%
4 metų GIC-met. palūk. 5.65%	5 metų 8.00%
5 metų GIC-met. palūk. 5.70%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.80%	Su keičiamu
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. 5.10%	nuošimčiu
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. 5.35%	1, 2, 3 metų 6.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. 5.40%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. 5.65%	Duodame komercinius
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. 5.70%	mortgicijus iki \$750,000.
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

♦ MLS skelbimas
♦ Komisija 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

• Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklias
• Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIŠ
– PARDAVIMU AR PIRKIMU –
sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Toronto "Aušros" sporto klubo jaunių C krepšinio komanda, laimėjusi 2000 metų ŠALFAS-gos varžybose I vietą, žiemos sezono užbaigtuvėse š.m. birželio mėn. Prisikėlimo parapijos patalpose Nuotr. R. Puterio

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
kitų. Daug laiko sugaišta, daug vilčių neišpildyta, daug pinigų išleista veltui.

Aštriausios rinkiminės kovos laukiama Ontario ir paatlantės provincijose. Ontario 103 pozicijos (101 iš jų turėjo liberalai) – tai trečdalis parlamento. Per praėjusius rinkimus paatlantės provincijose praradę daug vietų liberalai planuoja jas atgauti. Vakarinėse provincijose sąjungiečiai (arba reformų partija senu vardu) turėjo ir turėtų turės persvarą. Vėliausias praieito parlamento (301 nario) išsidėstymas: 161 liberalas (valdančioji dauguma), 58 sąjungiečiai (oficialioji opozicija), 44 Kvebeko partiečiai, 19 naujųjų demokratų, 15 konservatorių ir 4 nepriklausomi. Taigi šiuose rinkimuose liberalai turės pasitempti Ontario ir paatlantės provincijose, o sąjungiečiai turės kaip nors pramušti savo buvusią "geležinę sieną" ir rytus nuo Manitobos, kad gautų daugumą parlamente.

Kvebeko liberalų partijos 28-me suvažiavime Kvebeko mieste spalio 15 savaitgalį, kuriame dalyvavo 1,938 delegatai, jos vadovas Jean Charest pasitikėjimo balsavime surinko net 95.25% teigiamų balsų. Tai stipriausiai išreikštas pasitikėjimas bet kada Kanadoje bet kokiam politinės partijos vadovui. J. Charest perėmė Kvebeko liberalų partijos vadovavimą iš Daniel Johnson 1998 metų balandį ir tų pačių metų rudenį pralaimėjo provincinius rinkimus Parti Quebecois naudai. Nujausdamas, kad kvebekiečiai įtaria jį esant pirmiausia pro-Kanados, o ne pro-Kvebeko politiku, J. Charest su artimiausiais partijos kolegomis prieš suvažiavimą apkeliavo visus Kvebeko liberalų partijos skyrius tikindamas narius, kad jo

Tony Clement, Ontario savivaldybių reikalų ministeris, paskelbė, kad nuo šių metų visi provincijos miestai turės paruošti ir paskelbti gyventojams metinę savo veiklos apyskaitą, kurioje būtų paliečiamos šios tarnybos: geriamo vandens, kanalizacijos, atmatų surinkimo, policijos, ugniagesių, vieškelių priežiūros, vietinės valdžios biudžeto ir socialinės rūpybos. Pirmieji pranešimai bus paskelbti kitų metų viduryje. Ministeris, opozicijos kritikuoja, kad tai dar vienas bereikalingas biurokratijos sluoksnis, teigė, kad miestų gyventojai/mokesčiai mokėtojai turi teisę žinoti, kaip jų savivaldybė veikia ir palyginti su kitomis vietovėmis bei išvoti metinio progreso raidą.

Mažiausiai korupcijos paliestųjų valstybių tarpe Kanada stovi penktoje vietoje iš 90 valstybių pagal Transparency International (TI) vertinimo agentūros duomenis. Aukščiau už ją yra Suomija, Danija, N. Zelandija ir Švedija; JAV yra 15-je vietoje. Labiausiai korumpuotos valstybės: Nigerija, Jugoslavija, Ukraina. Vertinant daugiausia dėmesio kreipta į valdininkų ir verslininkų kyšininkavimą lygi. TI buvo įsteigta 1995 metais buvusių Pasaulinio banko vedėjų iniciatyva ir 2000-ųjų metų vertinimui buvo naudojami paskutiniųjų 3 metų duomenys. G.K.

WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

Sportas

"Aušros" žinios

– Tėvų komiteto posėdis – lapkričio 1 d.
– Platinami klubo loterijos bilietai, pelnas skiriamas klubo veiklai paremti.

– Prisikėlimo šventovės prieangyje yra padėta dėžutė, į kurią prašo mesti "Dominion", "A&P" ir "Ultramarket" išleistų pinigų pakvitatimus. Šios parduotuvės sutiko paremti klubo veiklą pagal surinktą pakvitatimų skaičių.

"Aušros" treniruotės

Treniruotė tvarkaraštyje ("TŽ" 43 nr.) padaromi pakeitimai – treniruotės, nurodytos St. Gregory's vyks Bishop Marocco mokykloje, Bloor – Dundas. Daugiau informacijai teikia Rūta Jaglowitz, 416 622-9919.

ŠALFAS suvažiavimas

ŠALFAS-gos metinis visuotinis suvažiavimas įvyks š.m. lapkričio 18, šeštadienį, 11 v. ryto Toronto Lietuvių Namuose. Smulkios šešiolikos dalių darbotvarkė yra išsiuntinėta klubams bei pavieniams sporto veikėjams. Norintieji darbotvarkę papildyti, prašomi savo pageidavimus pranešti CV-bos pirmininkui Audriui Šileikai, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada. Tel. 416-767-6520. Faksas 416-760-9843. E-mail: hrc@idirect.com Inf.

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Antrose Eurolygos rungtynėse Kauno "Žalgiris" namuose nusileido Madrido "Estudiantes" (Ispanija) komandai 77:80. Antrose Suprolygos rungtynėse Vilniaus "Lietuvos rytas" 91:69 su triuškinio Raananos "Macabi" (Izraelis) komanda. R. Saportos taurės varžybų C grupėje Vilniaus "Sakalų" krepšininkai išvykoje 92:78 nugalėjo "Keravnos Keo" (Kipras) krepšininkus. Lietuvos krepšinio lygos (LKL) rezultatai: Vilniaus "Lietuvos rytas" – Alytaus "Alita" 91:79; Šiaulių "Šiauliai" – Marijampolės "Kraitėnė" 87:76; Klaipėdos "Neptūnas" – Kauno "Atletas-Policija" 83:63; Kauno "Žalgiris" – "Panevėžys" 79:84.

PAROLIMPIADA: Sydney parolimpinį žaidynių vyro golbo (aklųjų riedulių) vicečempione tapo Lietuvos rinktinė. Parolimpiados aklyjų ir silpnaregių T13 grupėje lengvatietis Kęstutis Bartkešas iškovojė bronzos medalį užimdamas trečiąją vietą 5000 m bėgimo nuotolyje, o sidabro medalį iškovojė diskometikas Rolandas Urbonas.

RANKINIS: Lietuvos rankinio didžiąją taurę vėl laimėjo "Šiaulių – Universiteto" komanda tašku persvara 25:26 ir 24:22, įveikusi Šiaulių "Lusi – Akademiką".

LEDO ŠOKIAI: Tarptautinės čiuožimo sąjungos "Grand Prix" serijos varžybose "Skate America" Lietuvos ledo šokių pora Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas užėmė antrąją vietą ir gavo 18,000 dolerių premiją.

ŠOKIAI: Europos dešimties sportinių šokių čempionate Slovėnijoje Lietuvos čempionai, Kauno "Kaspino" klubo šokėjai ir V. Skimelis ir J. Pupelytė, tarp 27 porų iš tiek pat šalių, užėmė penktąją vietą. V.P.

Skautų veikla

• Lapkričio 5 d., 1 v.p.p. skautininkai-kės renkasi Šv. Jono liet. kapinėse prie didžiojo paminklo. Lankysime iškilavimus amžinybės sesės ir brolius.

• Spalio 25 d. draugininkų, s. K. ir J. Batūrų namuose gražiai praėjo skautininkų-kių sueiga. Dalyvavo 9 skautininkės ir 7 skautininkai bei viešnia iš Čikagos v.s. Z. Juškevičienė, pasveikinusieji sueiga, kurią vedė br. Kastytis. "Rambyno" tunto išdininkas v.s. V. Sendžikas padarė pranešimą apie aukojamus pinigus. Buvo diskutuota, kaip paremti prieš 25 metus įsteigtą lietuviškos skautybės fondą, kurio palūkanos skiriamos visokeriopai skautiškai veiklai. Nutarta per Kaziuko mugę paruošti tam aukų stalą. Nario mokesčiai visi nariai sumoka per išdininką v.s. V. Sendžiką. Padėkota Sendžikams už Vėlinėms žvakių parpinimą ir papuošimą. Diskutuota ir apie Jubiliejinę stovyklą – ar galėtume ją ruošti "Romuvoje" ir sutalpinti 600 stovyklautojų. Sueiga baigta sugiedant "Ateina nakstis". Po to pasivažiinta kavute ir pyragais. F.M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 118 milijonų dolerių

MOKAME	IMAME
3.65% už 30-89 d. term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....8.50%
4.20% už 90-179 d. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
4.70% už 180-364 d. term. indėlius	– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
4.85% už 1 m. term. indėlius	1 metų.....7.70%
5.10% už 2 m. term. indėlius	2 metų.....7.75%
5.15% už 3 m. term. indėlius	3 metų.....7.85%
5.20% už 4 m. term. indėlius	4 metų.....7.95%
5.30% už 5 m. term. indėlius	5 metų.....8.00%
4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	– su keičiamu nuošimčiu.....6.75%
5.10% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.40% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.65% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.60% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.80% už RRSP & RRIF ind. (var.rate)	
5.10% už RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	
5.35% už RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	
5.40% už RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	
5.65% už RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	
5.60% už RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
5.50% už JAV dolerių 1 metų GIC	
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
APLANKYDAMI MŪŠŲ TINKLAPĄ: www.parama.net
Elektroninis paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard **Cirrus**

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**
133 Roncevalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
I LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIUS SEZONO KAINAS

Kviečiu prisijungti prie 13 dienų maldininkų kelionės į Prancūziją, Ispaniją ir Portugaliją (aplankysite Liurdą ir Fatimą). Skrydis, transportas Europoje, viešbučiai (du asmenys kambaryje), pusryčiai ir vakarienė, mokesčiai, įėjimai – viskas už 2575 kan. dol.
Išvyka – 2001 m. balandžio 28. Informacines anketas gausite pas Algį Medelį. Galite atsiųsti. Užsiskaitant įmokama \$200.00.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos. **ALGIS MEDELIS**

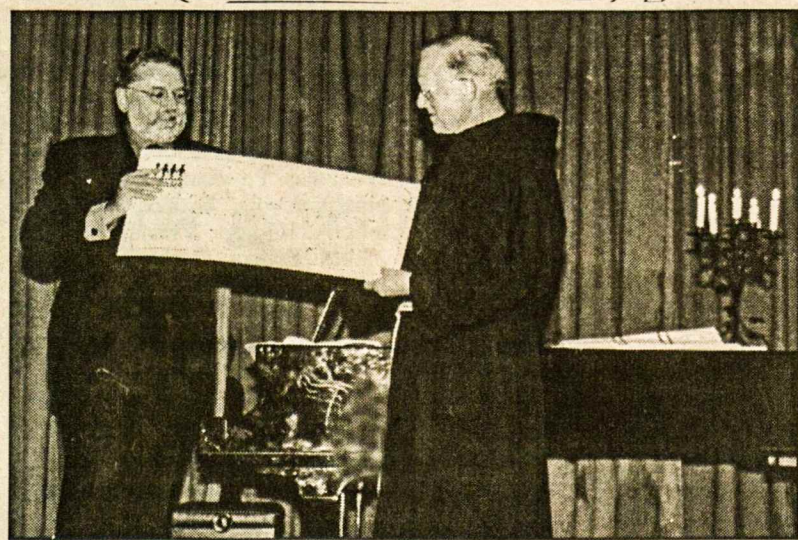
MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.
PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS
PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

SVEIKINU VYTAUTĄ ir SIGITĄ AUŠROTUS

50 metų
vedybinio gyvenimo proga

Dr. Rasa Mažeikaitė

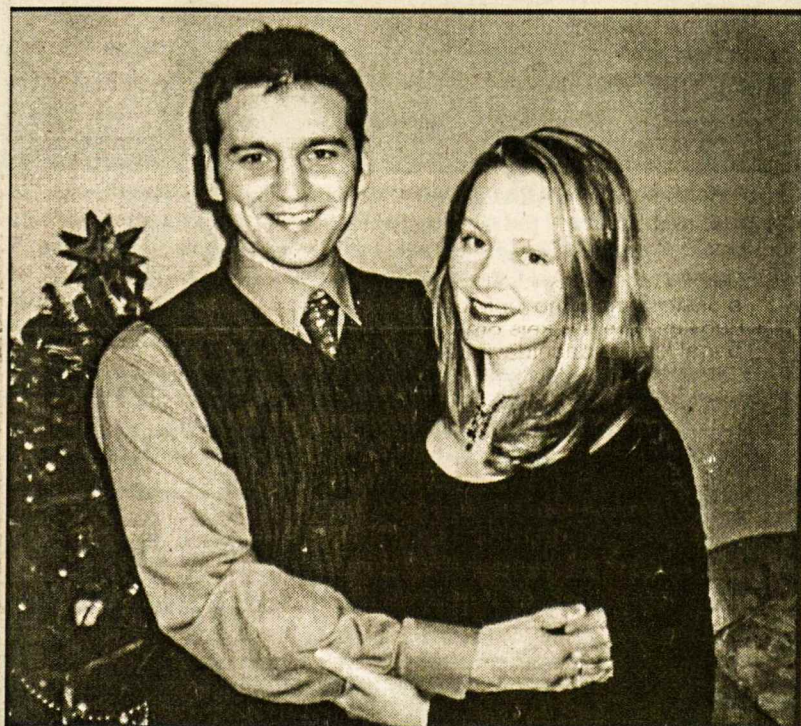

Toronto kredito kooperatyvo "Parama" pirmininkas Audrius Šileika įteikia 50,000 dolerių čekį kun. A. Simanavičiui, OFM, Toronto Prisikėlimo parapijos statyboms naujoje vietoje Nuotr. R. Puterio

PADĖKA

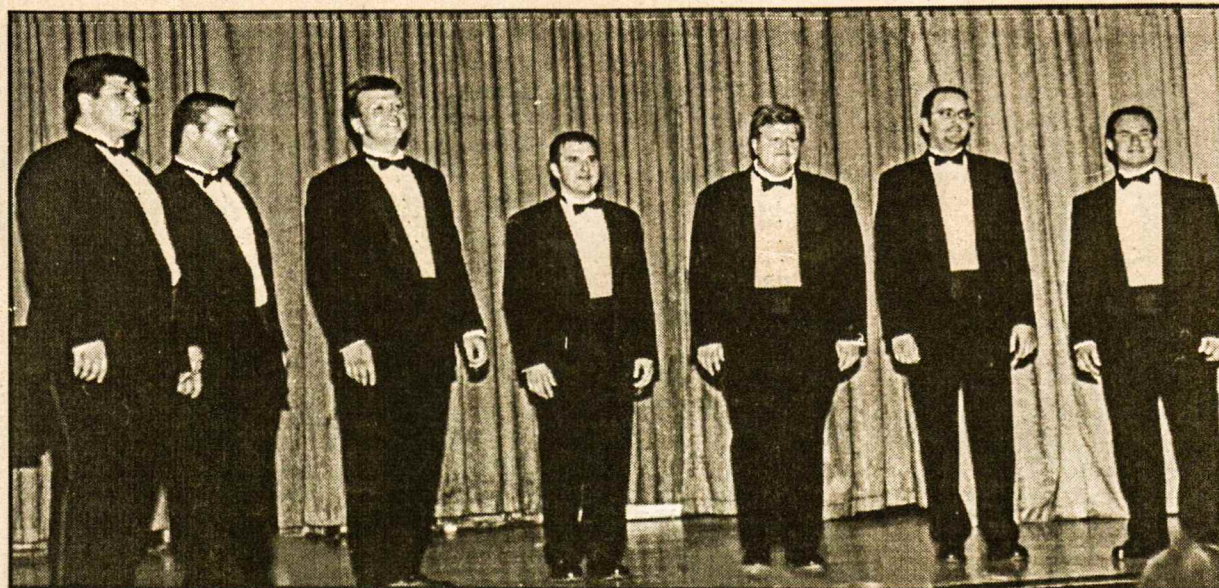
Nuoširdžiai dėkoju visiems svečiams už atsilankymą mano gimtadienio šventėje, o ypač dukrai Valerijai už šios šventės suorganizavimą ir man padarytą staigmeną, taip pat vaikams Kęstučiui, Samanei ir Birutei už prisidėjimą prie šios šventės suorganizavimo. Nuoširdi padėka kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už tartą sveikinimo žodį. Taip pat kartu buvo atšvęsta mano su vyru 55 metų vedybinių sukaktis bei dukros Valerijos mokslo baigimas Guelph ir Toronto universitetuose.

Stefa ir Antanas Čeponiai

SVEIKINAME RIMĄ MAČIKŪNAITĘ ir ROGER HUNZIKER š.m. rugsėjo mėn. įvykusių sužadėtuvių proga. Vestuvės numatytos 2001 m. pavasarį ar vasarą. Rima yra a.a. Irenos ir Vytauto Mačikūnų duktė. Roger yra iš Bazelio, Šveicarijos. Jo tėveliai Dieter ir Ruth Hunziker gyvena Šveicarijoje. Rima ir Roger susipažino studijuodami Skotijoje 1996 m. Rima yra dailininkė, baigusi "Fine Art Studio" (Honours B.A.) Toronto universitete ir "Post Graduate" pažymėjimu švietimo srityje iš Strathclyde universiteto Skotijoje. Roger turi istorijos ir skautų literatūros bakalaurą (Honours B.A.). Dabar baigia magistro laipsnį "Museum Studies" Toronto universitete. Jie abu gyvena Torontose.

Teta Violeta, Juozas ir Raimundas Verbylos

Čikagos lietuvių vyrų "Dainavos" ansamblio oktetas, koncertavęs Toronto lietuvių Prisikėlimo parapijos renginyje. Okto vadovas – muz. Darius Polikaitis Nuotr. R. Puterio

Spalvos ir kvapai

DR. VYTAUTAS MEŠKA,
Birštonas

Gyvenimo džiaugsmas yra didžiulė dovana. Jis sugeba pakelti mus virš kasdieniško, smulkmeniško, žadina dvasines, kūrybines jėgas. O kaip visa tai veikia sveikatą?

Seniai žinoma, kad sergant svarbūs trys veiksniai: ligonis, liga ir gydytojas. Jeigu sergantis dar tebeturi optimizmo, gyvenimo džiaugsmo atsargų, tai reiškia, jog jis pats aktyviai kovoja su liga, o gydytojas jam tikrai gali padėti. Ir atvirkščiai, jeigu ligonis yra apimtas liūdesio, nevilties, – jis atidaro ligai pagrindinius organizmo dvasinius bei fiziologinius apsigynimo barjerus ir palieka gydytoją kovoti su liga vieną. Pastarasis kelias dažniausiai ir pasveikimą neveda.

Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijoje mūsų atliktų klinikinių – psichologinių stebėjimų duomenys liudija, kad iš 120 sąnarių ligomis sergančiųjų daugiau negu pusė asmenų (58%) yra psichologinėje kryžkelėje, tik 11.8% moterų tiki visišku pasveikimu, o vyrų grupėje tokių asmenų nėra nė vieno. Tik 3.2% ligonių žiūri į tolimesnį savo gyvenimą optimistiškai. Iš čia galima suprasti, jog minėti asmenys gyvenimo džiaugsmą, deją, yra praradę. Vadinas, jų gydymas tampa nelengvas, o sveikatos pagerinimas abejotinas.

Šie duomenys taip pat rodo psichoterapijos kurorte reikalingumą. Juk į kurorto sanatorijas dažniausiai atvyksta chroniniai ligoniniai, kada ilgai trunkanti kūno liga paliečia ir dvasines jėgas.

Jeigu prisilietimas prie gamtos suteikia gyvenimo džiaugsmo, kaip ji panaudoti sveikatos stiprinimui arba jos grąžinimui?

Čia norėtume trumpai paminti spalvų ir kvapų gydomąją ir sveikatą stiprinančią įtaką. Daugiau nei prieš pusę amžiaus šveicarų mokslininkas E. Frejus Londone padarė pranešimą "Apie optinę vegetacinę sistemą". Iš pranešimo aiškėja, kad akis nėra skirta tik regėjimui, t.y. aplinkos pažinimui. Šviesa, ypač spalvos, peizažas, gamtos įvairovė, jos grožis veikia organizmą ne tik pažintine prasme. Šie dirgikliai, vaizdžiai kalbant, savo energija specifiškai įkrauna organizmą tarsi elektros srovė akumuliacijai.

Iš literatūros taip pat žinoma, kad J. W. Goethe plačiai domėjosi spalvų poveikiu jausmams. Įdomu pastebėti, jog "Ro-

mos elegijas" jis kaip tik ir parašė nešiodamas akinius su įvairių spalvų stiklais. (Nors mūsų įsitikinimu garsusis poetas šias elegijas būtų parašęs ir be akininių...).

Kaip nuo akies tinklainės prasideda regėjimo – vegetacinė magistralė, taip panašiai vegetacinės nervinės skaidulos tiesiogiai nosies gleivinę jungia su centrine nervų sistemos ypatinuoju skyriumi – pogumbriu. (Jame persijungia pagrindiniai nerviniai laidai, kurie jungia visas organizmo vidines struktūras bei funkcijas ir darnią visumą, o šia – su aplinka). Garsus prancūzų neurologas J. Tinelis 1937 m. rašė: "Mes šiandien dar nedrįstame tvirtinti, kad gydymas kvapais negali sukelti ir kitų, sudėtingesnių, naudingų organizmui efektų". Šiandien, atlikus nuodugnius tyrimus, galima teigti, kad šia sistema tikrai įmanoma norima linkme veikti individo psichiką – jausmus, emocijas, net ir elgseną, o svarbiausia – žadinti optimizmą.

Tarp spalvų, kvapų, netgi muzikos garsų yra tam tikra koreliacija. Štai, pavyzdžiui, žalumams primena šilumą ir šviesą; ši spalva – tai lyg šiluma, susijusi su drėgna vėsa. Balta spalva – tai šalto sniego, aukščiausiai iškilusių debesų spalva, didingų ir nevaisingų kalnų viršūnių spalva. Tai dvasinės ramybės ir šventumo emblemą. Juo-

da spalva liudija, kad nėra garsų, nėra judėjimo. Šviesiai geltona spalva ramina, sukelia pasitenkinimo emociją.

Nagrinėjant kvapų poveikį nustatyta, kad *emocinų sujaudinimą mažina* lygiais kiekiais vaistingieji augalai: kvapioji ramunė, pankolio vaisiai, paprastasis kietis, vaistingoji gelsvė, valerijono šaknys, peletrūnas, apynių spurgai. *Emocijas aktyvina* tikroji levanda, juozažolė, vaistingasis izopas, melisa, dažis, balinio ajero lapai, pipirmėtė, čiobrelis, raudonėlis. *Atleidžia spazmas* tokio mišinio kvapai: stumbražolės ir barkūno, kvapiosios garduoklės, kvapiojo šalavijo, kvapiojo snapučio, gailio ir aniužės.

Taigi spalvomis ir kvapais galima veikti emocijas, jausmus bei kitas psichikos funkcijas, gerinti nuotaiką, o iš to juk ir susideda gyvenimo džiaugsmas. Pagaliau spalvomis ir kvapais galima pagerinti ir saviąautą, sumažinti nervinę įtampą, malšinti galvos skausmą, šalinti nemigą, kai kuriuos funkcinės centrinės nervų sistemos sutrikimus bei psichopatologinius kompleksus.

Gamta – ta didžioji vaistinė – ypač turtinga spalvomis bei kvapais. Todėl reikia stengtis dažniau pasinaudoti jos dovanomis. Tai stiprina sveikatą, gydo, neretai padeda susigrąžinti ir gyvenimo džiaugsmą.

TORONTONT

KLB septynioliktosios Krašto tarybos trečiosios sesijos suvažiavimas įvyko š.m. spalio 27 d. Hamiltono Jaunimo centre. Susirinko 44 tarybos nariai ir beveik tiek pat svečių išklauzė valdybos pranešimų ir simpoziumo "Tautos kryžkelės". Sveikino, pranešimą padarė ir kelė žymenų įteiktą PLB pirmininkas Vytautas Kamantas. Be valdybos narių ir Muziejaus-archyvo vedėjos pranešimų, buvo R. Kuliavo pateiktos žinios apie ekonominę bendradarbiavimą, XI Lietuvių tautinių šokių šventės pirmininkų V. Piečiačio ir R. Jonaitienės pranešimas apie praėjusią vasarą vykusią šventę. Pranešimams ir po jų diskusijoms ilgakai užsitęsęs, pavėluotai prasidėjo simpoziumas, kurio kalbėtojus pristatė ir diskusijoms vadovavo KLB kultūros komisijos pirmininkė Irena Ross. Svečiai kalbėtojai iš Čikagos – adv. Povilas Žumbakis ir dr. Kazys Ambrozaitis – kalbėjo apie 1941 m. sukilimo aplinkybes bei pasekmes. Klausimai paliešti grupinėse diskusijose, įvairiai pasisakyta. Suvažiavimas baigtas Tautos himnu, vyno ir sūrio vaišėmis, kurių metu pasidalinta rūpimomis aktualijomis. (Plačiau kt.nr.). DI.

Lietuvių mokyklos ieško "lap top" kompiuterių. Kandaiečių mokyklos, kurių patalpos naudojasi mūsų lituanistinės mokyklos, nesutinka leisti mūsų mokiniams naudotis jų kompiuteriais. Kadangi mokyklos patalpose nėra vietos laikyti standartinius kompiuterius, lie-

tuvių mokykloms labai reikėtų "lap top" kompiuterių. Jei kas šiuo svarbiu reikalu galėtų pagelbėti, prašoma kreiptis į Vidą Stanevičienę, KLB vicepirmininkę švietimo reikalams. Taip pat galima susiršti tiesiog su Kalgariu, Hamiltonu, Montrealio, Otavos ar Toronto mokyklų vedėjais-omis. Inf.

V. Pečiulis, Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopos vadas, ir žmona Irena yra išvykę į Lietuvą dalyvauti Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavime, kuris įvyks Kaune lapkričio 4 d.

S. ir V. Aušrotų 50-ties metų vedybinių gyvenimo jubiliejus proga \$50 (JAV) "Caritas" veiklai Lietuvoje aukėjo "Draugo" vyr. redaktorė D. Bindokienė. O.G.

A. a. Vincui Ankui Čikagoje mirus, nuoširdžiai užjaušdami seserį Salomėją Andrulienę su šeima, jos seseris ir brolius, Sigitą ir Vytautą Aušrotai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Juliaus Macevičiaus atminimui, užjaušdami jo žmoną Leną Macevičienę, visą šeimą ir artimuosius, "Tėviškės žiburiams" \$130 aukėjo: S. ir H. Butkevičiai, B. Dundzienė, J. Dundzys, I. Grybienė, H. Juodvalkienė, V. ir S. Kneitai, B. Kupčikas, R. ir P. Liaubai, S. ir A. Medeliai.

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima kreiptis skambinant tel. 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 13 metų

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patirtis ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtis ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(į vakarus nuo Hurontario)
NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s.-Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas St. W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltes kraštus * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
V.I.M. Parcel Express Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Siuntiniai priimti iki lapkričio 15 d.
bus pristatyti jūsų artimiesiems
ir draugams Lietuvoje
**Šv. KALĖDŲ
ŠVENTĖMS**
\$2.00* COUPON \$2.00*
*Valid only at head office, 4134 Dundas St. W.
until December 31, 2000
ONE COUPON PER PARCEL
OFF OFF

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

**Remkime lietuvių
veiklą Kanadoje!**
Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001

KRAINIAN POST VALSTYBES
INTERNATIONAL
2985 Bloor St. W., Etobicoke
(Šalia "Paramos" kredito kooperatyvo skyriaus)

- siunčiame siuntinius lėktuvu ar laivu
- pinigų pervedimas (money transfer)
- pristatymo patarnavimai (courier service)
- maisto siuntiniai
- jokių svorio apribojimų
- nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
- kiekvienas siuntinys yra pristatomas į adresato namus ir patvirtinamas gavėjo nuotrauka

MŪSŲ KAINOS VISADA ŽEMESNĖS UŽ KITŲ

Teiraukitės mūsų įstaigoje tel. 416 237-1435 arba pas agentus:
TORONTO: "Via Baltica" 416-767-6210
HAMILTONE: Beatas Brasas Import-Export 905-518-1867, 905-545-8868

PRINTING
NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
Tel. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Marius E. Rusinas, CLU (CFP)
(Certified Financial Planner)
RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

TORONTONT

Anapilio žinios

– Praeitą savaitgalį Delhi Šv. Kazimiero, Vasagos Gerojo Ganytojo ir Anapilio Lietuvos kankinių šventovėse pamokslus sakė ir Mišias aukėjo Lietuvos kariuomenės kapelionas kun. Saulius Kasnauskas, kuris šiuo metu yra atsiųstas kartu su karininkais iš Lietuvos į Borden karo bazę.

– Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje ateinantį savaitgalį, ryšium su Kapinių lankymo diena, Mišias bus šeštadienį 3 v.p.p. Mišias aukos kun. Pijus Šarnickas, OFM.

– Spalio 14, šeštadienį, Delhi miesto Šv. Kazimiero šventovėje savo 50 m. santuokinio gyvenimo sukaktį atšventė Ksaveras ir Agutė Ratavičiai, o Anapilyje Lietuvos kankinių šventovėje 50 m. santuokinio gyvenimo sukaktį atšventė Vytautas ir Sigita Aušrotai.

– Spalio 25, trečiadienį, palaidotas a.a. Juozas Smailys, 83 m. amžiaus.

– Spalio 27, penktadienį, palaidotas a.a. Valentinas Girskietis, 89 m. amžiaus.

– Lapkričio 3 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Mišias bus vakare 7 valanda, o po Mišių – Šventojo valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

– Pirmosios Komunijos pasirušimui vaikučiai dar registruojami sekmdieniais zakristijoje, o šio kiadieniais – klebonijoje tel. 905 277-1270.

– Rudeninė Kapinių lankymo diena bus lapkričio 5, sekmdienį, Mišios – Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Pamokslą sakys kun. Juozas Zukauskas, OFM. Mišių metu giedos Lietuvos kankinių šventovės ir Priskėlimo parapijos chorai. Autoaikštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto V.I. Pūtvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusai išstatyti prie išstatyto vėlyvųjų traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusai išstatyti prie išstatyto vėlyvųjų traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p.

– Kapinių lankymo dienos proga lapkričio 5, sekmdienį, KLB moterų draugijos mūsų parapijos skyrius ruošia dailės parodą Anapilio parodų salėje. Parodoje su savo paveiksiais dalyvauja Aldona Smailienė, o su keramikos kūriniais – Danutė Petrauskienė. Parodos atidarymas bus tuojuo po 9.30 v.r. Mišių.

– Kapinių lankymo dienos pietūs lapkričio 5, sekmdienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietauti bus galima išstisą dieną ir atsisveikinti vynu bei alučiu.

– “Žodis tarp mūsų” lapkričio-gruodžio knygelę laida platinama sekmdieniais parapijos salėje.

– Anapilio knygyne jau galima įsigyti lietuviškų kalėdinių sveikinių atvirukų.

– Mūsų parapijoje ugdomas Iš-eivijos lietuvių klierikų studijų fondas, kad ateityje iš jo nuosimčių būtų galima remti mūsų klierikus, kurie bus pasiryžę po kunigystės šventimų darbuotis mūsų tarpe. Šiuo metu fonde jau yra sutelkta \$18,690.

– Mišios lapkričio 5, sekmdienį: 9.30 v.r. už Paulionių ir Klori-kaičių mirusių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, lapkričio 4, šeštadienį: 3 v.p.p. už Kybartų šeimos mirusių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, lapkričio 4, šeštadienį: 3 v.p.p. už mirusių Kanados lietuvių fondo narių.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos sekmdienį, 9.45 v. ryto.

– Šį antradienį, spalio 31 d. kun. Alg. Žilinskas dalyvauja iš-eivijos liuteronų Bendrijos vyr. tarybos posėdyje Ziono parapijoje, Čika-goje.

– Tarybos posėdis lapkričio 6 d., 7.30 v.v.

– Norintieji prisiminti savo mylimuosius Mirusiųjų minėjimo pamaldose lapkričio 17 d. prašomi paskambinti iš anksto klebonui 905 270-3723.

– Kalėdų jaunimo pamaldos ir Kalėdų eglutė įvyks gruodžio 10 d., 2 v.p.p., o ne 17 d. kaip buvo anksčiau paskelbta.

– Kūčių vakaro pamaldos su Šv. Komunija įvyks gruodžio 24 d., 5 v.p.p.

Priskėlimo parapijos žinios

– “Atgaivink” programos šios savaitės tema yra “Būkite svingingi”. Tik meilėje bendraudami su kitais galime tobulėti.

– Tradicinės Mišios už mirusių parapijiečius bus aukojamos šventovėje Vėlinių išvakarėse, trečiadienį, lapkričio 1, 7 v.v.

– Šis penktadienis ir šeštadienis yra mėnesio pirmieji. Pirmą penktadienį Šv. valanda ir Mišios 7 v.v. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Pirmą šeštadienį, 10.30 v.r. Gyvojo rožinio draugijos nariai renkaši parapijos šventovėje rožinio kalbėti ir Mišiose dalyvauti.

– Pirmai Komunijai pasirušimo pamokos prasideda šį sekmdienį, lapkričio 5. Vaikučius prašom atvesti į T. Bernardino kambary prie 10.15 v.r. Mišias.

– Rinkliava pasaulio misijų sekmdienio proga bus daroma šį sekmdienį, prie kurios visi yra kviečiami prisidėti.

– “Žodis tarp mūsų” knygutės lapkričio ir gruodžio mėnesiams yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$5. Visi kviečiami jas įsigyti ir naudoti.

– Antanina ir Vytautas Adomoniai šeimos ir artimųjų tarpe atšventė savo vedybinio gyvenimo 50-tąją sukaktį.

– Pakrikštyti Matthew Michael, Violetos (Dobilaitės) ir Bohdan Wytiuk sūnus ir Kecana Aurora, Dainoros (Gadinšauskaitės) ir Victor Mihailiuk dukrelė.

– Uždaros rekolekcijos vyrams ir moterims, kurias organizuoja KLB moterų dr-jos šios parapijos skyrius, vyks “Queen of Apostles” tėvų ablatų namuose, 1617 Blythe Rd., Mississauga, ON, L5H 2C3, (tel. 905 278-5229), gruodžio 1-3 d.l. Rekolekcijas ves kun. Julius Sasnauskas, OFM. Vietų skaičius ribotas. Registruotis pas dr. O. Gustainienę 249-7397 ar parapijos raštineje. Kaina \$125.

– Paskutinis vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas šiose parapijos patalpose praėjo sėkmingai. Pajamos, daugiau kaip \$9,000, bus naudojamos šalpai Lietuvoje. Parapijos tarybos labdaros sekcija dėkoja visiems, prisidėjusiems darbu ir daiktams.

– Parapijos statybos vėjus tęsiamas toliau. Iki šiol žemei pirkti ir statybai suaukota \$1,674,629.

– Mišios sekmdienį, lapkričio 5: 8.15 v.r. už a.a. Teresę Galinienę; 9.15 v.r. už a.a. Kazimierą ir Jadvygą Mačiulskius; 10.15 v.r. už Vėlinių novėnai pavestas sielas, už a.a. Mariją ir Antaną Štukių, už a.a. Oną Anskienę; 11.30 v.r. už mirusių Kanados lietuvių fondo narių.

Maironio mokyklos žinios

– Spalio 28 d. mūsų mokiniai šventė “Halloween” – visur vaikštinėjo įvairiai apsirėngę mokiniai, darželiai džingėsi kaukių baliumi, vaišinosi pyragaičiais bei saldumynais, žiūrėdami lietuviško teatro juostelę per televiziją.

– Kalėdinių rašinių konkursas skelbiamas lituanistinių kursų moksleiviams. Konkurso sumanytoja kursų vedėja N. Benotienė. Živilė

Lietuvių Namų žinios

– Spalio 29, sekmdienį, svetainėje pietavo 235 asmenys. Svečių knygoje pasirašė V. Libertis iš Wisconsin, D. Svaldenis iš Sydney, Australijos, J. Banėvičienė iš Kauno.

– Lapkričio 12 d., 4 v.p.p. Lietuvių Namuose įvyks Nelės Paltinienės ir Eugenijaus Ivanausko koncertas, kurio vedėja – aktorė Stefa Navardaitienė. Kviečiame visus dalyvauti.

– Lietuvių Namams reikalingi tarnautojai – svetainėje “Lokys” ir salių priežiūrai. Kreiptis į vedėją tel. 416 532-3311.

Slaugos namų žinios

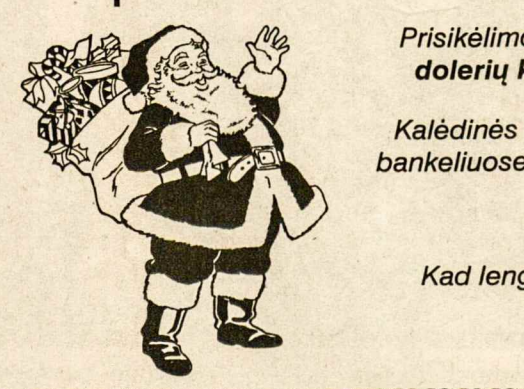
– Slaugos namų statybai aukotojų sąrašas bus paskelbtas kitame “TZ” numeryje.

– Norint gauti daugiau informacijos apie Slaugos namus prašome pasinaudoti elektroniniu paštu, kurio adresas: <http://www.planeteer.ca/~litr/>

Keltuvo vajui \$100 aukovo F.M. Timukai.

Lietuvos našlaičiams \$100 aukovo A. Bacevičius.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ” administracija kapinių lankymo dieną, lapkričio 5, sekmdienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Artėjant Vėlinių dienai, Kanados lietuvių fondas yra užprašęs šv. Mišias už savo mirusius narius visose lietuvių parapijose Kanadoje.

XI Lietuvių tautinių šokių šventės vaizdajuostė (115 min.) jau išleista, viršelį papuoštas G. Valiūnienės grafika, R. D. Pute-rių nuotraukomis. Kaina \$15 Kan. dol., \$10 JAV dol. Persiuntimas \$5. Užsisakyti KLB raštineje tel. 416 533-3292, faksu 416 533-2282. Čekius rašyti KLB/XI LTŠŠ, siųsti į raštine adresu 1011 College St., Toronto, ON, M6H 1A8.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos “Žiburiai” – savaitraščio “Tėviškės žiburiai” leidėjų metinis susirinkimas įvyko spalio 26 d., 7.30 v.v. “TZ” patalpose. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo pirmininkė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Dalyvavo 20 draugijos narių, kurie išklause pirmininkės, išdėdino dr. Česlovo Jonio ir redaktoriaus Česlovo Senkevičiaus pranešimus. Draugijos pirmininkė R. Jonaitienė ir sekretorė A. Šimonienė buvo perrinktos į valdybą. Revizijos komisijon – Vyt. Sendžikas. Iš komisijos pasitraukė ilgametis jos narys, vienas iš “TZ” steigėjų ir pirmasis draugijos pirmininkas Balyš Sakalas. Jam buvo padėkota, sugiedota “Ilgiausių metų”. Jo vieton į Revizijos komisiją sutiko įeiti Vyt. Bireta.

Vyko diskusijos apie prenumeratų bei reklamų kainų pakėlimus, kurie bus reikalingi norint išvengti laikraščio leidybos nuostolių. Praėjusiais metais ir anksčiau gautos aukos ir palikimai padengdavo gan didelę dalį išlaidų, tačiau tokios pajamos yra nepastovios – negalima numatyti, kiek jų bus. Kalbėta apie išleidimą skyrus arba priedo anglų kalba. Tam buvo pareikštas stiprus pritarimas atsakymuose į 1998 m. išplatintą “TZ” apklausą. Praeitą pavasarį valdyba išsiuntė KLB apylinkėms pranešimus apie šį projektą, su kvietimu pareikšti nuomones, prisidėti žinutėmis ar kita medžiaga, bet jokio atsakymo nesulaukė. Anglų kalbos priedo paruošimas, kaip ir žinių paskelbimas interneto tinklalapyje (website), reikalauja papildomo personalo ir lėšų, o kyla abejonės, ar iš tikrųjų šie projektai būtų naudingi. Šių planų įvykdymo galimybės bus tiriamos toliau. Draugijos nariai po susirinkimo dar pasikalbėjo šiomis temomis, pasivaišindami vynu ir užkandžiais. Div.

KLB žinios

– Lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas rengiamas 2001 m. balandžio 22 d. Hamiltone. Platesnė informacija siunčiama mokykloms.

– Šeimos šventė planuojama surengti 2001 m. birželio mėn.

– KL Jaunimo sąjunga rengia Vasario 16 d. minėjimą jaunimui, kuriame dalyvautų jaunimo organizacijų nariai ir liet. mokyklų mokiniai.

– Už anglų kalbos kursų vedimą naujiems ateiviams Daliai Barzdžiutei buvo paskirta \$100. Ji juos paaukojo KLB veiklai. Nuosirdžiai jai dėkojame už auką ir įdėtą darbą. Inf.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukovo: \$100 – J. Mickevičius (žmonos a.a. Irenos, sūnaus a.a. Jono ir mairės a.a. Dianos atminimui); \$50 – D. Radzevičienė.

NORINTIEMS PRADŽIUGINTI SAVO ARTIMUOSIUS ŠVENTINĖMIS DOVANOMIS

Priskėlimo parapijos kredito kooperatyvas suteikia iki 2,500 dolerių kalėdinę paskolą, kuri bus patvirtinta labai greitai.

Kalėdinės paskolos prašymų blankus galėsite pasiimti mūsų bankeliuose nuo spalio 17 dienos. Užpildžius galite pristatyti asmeniškai, atsiųsti paštu arba faksu.

Dėl išsamesnės informacijos skambinkite mums. Kad lengviau būtų, galite pasinaudoti mūsų debito kortele.

Maloniai Jūsų visų laukiame –

VEDĖJA

Toronto lietuvių dramos teatras

“AITVARAS”

vaidina VYTAUTO ALANTO 3-jų veiksmų komediją

“Buhalterijos klaida”

š.m. lapkričio 3, penktadienį, 7 v.v.

Priskėlimo parapijos salėje, 1021 College St.

Įėjimas – \$12

Spektaklio pajamos skiriamos parapijos persikėlimo vajui

Visus nuosirdžiai kviečiame nuotaikingai praleisti vakarą ir kartu paremti šio kilnaus ir svarbaus projekto įgyvendinimą!

AITVARIEČIAI

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS

maloniai kviečia visus norinčius pasilinksminėti, pašokti ir išbandyti savo laimę loterijoje į

RUDENS ŠOKIUS.

kurie įvyks 2000 m. lapkričio 4, šeštadienį, 6 v.v.,

Anapilio parapijos salėje

– Muzikinė programa 7 v.v.

– Šilta vakarienė su vynu, ruošama

J. Gurklėnės, 7.30 v.v.

– Šokiams gros Vaclovas Povilonis.

Billietus prašom užsisakyti iš anksto pas

Danutę tel. 905 274-2915 iki lapkričio 2 d.

Billieto kaina \$25 Rengėjai

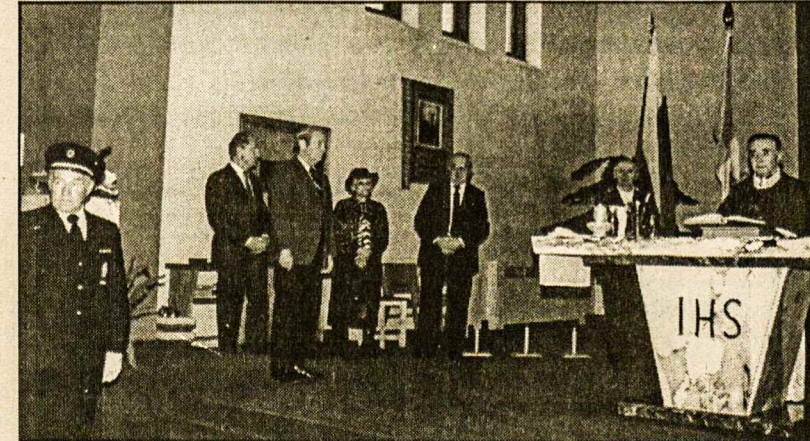
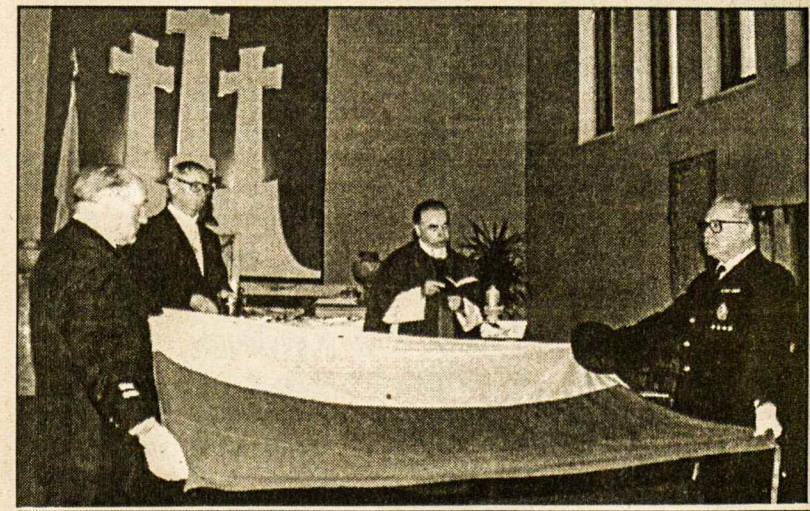
MONTREALQUE

Lapkričio 1-2, visų Šventųjų ir Vėlinių dienomis, 6 val. vak. Aušros Vartų šventovėje bus sudėtinės gėdulinės Mišios už mirusius. Kas norėtų prie šių Mišių prisidėti, turi užrašyti intenciją bei savo vardą ir pavardę.

Kun. Algis Kildušis, Žvirgždaičių (Šakių rajone) parapijos klebonas, netikėtai trumpam užsuko į Montrealį. Spalio 22 d., 11 val. kartu su kun. Kazimieru Ambrasu, SJ, atnaušo šv. Mišias ir pasakė pamokslą.

Montrealio lietuvių žvejų-medžiotojų klubas “Nida” spalio 22 d. Aušros Vartų parapijos salėje su-ruošė sezono pabaigtuves, į kurias susirinko didelis būrys klubo gerbėjų. Atsilankė ir kun. A. Kildušis, visi penki Lietuvos karininkai iš St. Jean bazės bei kiti svečiai iš Lietuvos. Klubo pirmininkas Jonas Rimeikis visus pasveikino ir paprašė

klubo valdybos narį Edį Vaičekauską toliau vadovauti šiam pobūviui. Šis tuoj pat pakvietė Montrealio vyrų dainos vienetą, vadovaujamą muz. Aleksandro Stankevičiaus, padainuoti keletą dainų. Nors dainos beveik visos girdėtos, bet jos niekad nenusibosta, kai dainuoja gerai paruošti dainininkai kaip Alfonsas Gudas, Rytis Bulota, Albinas Urbonas, Vytautas Murauskas, Heroldas Celterius, Antanas Micus ir Alfredas Palšaitis. Publika pagėidavo dar daugiau dainų, bet jų nustatytas skaičius buvo nebekeičiamas. Po skambių dainų vyko puikūs pietūs, kuriuos palaimino kun. A. Kildušis. Vyriausios šeimininkės Elviros Burksaitienės paruoštos vaišės buvo tikrai skanios. Pietų metu akordeono muzika linksmino J. Rimeikis. Pabaigoje vyko loterija. Dalyviai skirstėsi, maloniai praleidę sekmdienio popietę. B.S.

IŠ AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS PRAEITIES. Viršuje – šventinama Lietuvos vėliava; žemiau – pašventintoji vėliava pastatyta prie altoriaus šalia Vatikano vėliavos. Išklimėje dalyvavę par. komiteto nariai: I. Mališka, V. Žitkus, M. Vauptienė, A. Čepulis. Prie altoriaus – kun. J. Aranauskas, SJ, ir kun. J. Kubilius, SJ. Nuotr. A. Čepulis

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

DĖKOJAME už pasitikėjimą pavedant mūsų įstaigai Jūsų apdraudas PER 45 METUS

Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių lietuvių. Kviečiame visus kitus APSIDRAUSTI. Dėl kainų ir mokėjimų išsiaiškinę sutarsime.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. (514) 722-3545 Fax: (514) 722-3546

KAIRYS BALTIC EXPEDITING nuo sausio 1-mos žymiai pakels kainas.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

LORNE PARK MUZIKOS MOKYKLA

įsikūrusi 1996 m. Mississaugoje

PRIMA NAUJUS STUDENTUS!

Pianino • Dainavimo

• Gitaros • Teorijos •

Vaikučių 3-6 m. amžiaus

muzikos klases

Dėl platesnės informacijos prašome skambinti

DEIMANTEI GRIGUTIENEI

TEL. (D.) 905-278-3309

(N) 905-848-9628

Knygų rišykla “SAMOGITIA” meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.